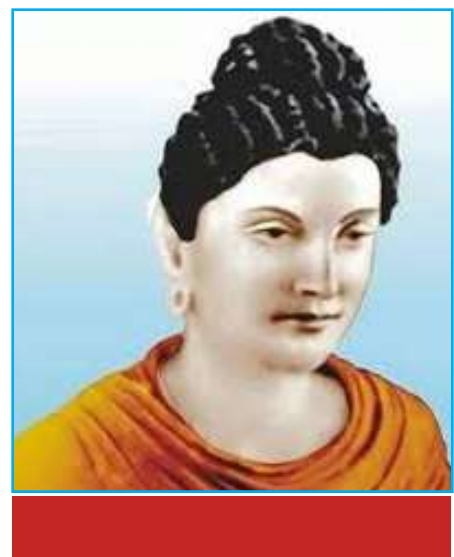

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”

<https://www.facebook.com/profile.php?id=161037521061610>

“Equality and Justice”

स्वतंत्रता, समानता, भाईचारा

ਪਟਿਆਲਾ

PATIALA

On line paper

01 ਦਸੰਬਰ 2025 ਸੋਮਵਾਰ “ਰੋਜ਼ਾਨਾ” ਚੌਥਾ ਸਾਲ

w.e.f. 15 August 2022

ਪਟਿਆਲਾ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ- ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ | whatsapp. 91-94636-01616 | email. hardipchumber57@gmail.com | ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ- ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸ਼ਾ ਕੁਮਾਰੀ, ਡਾ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ

ਅੰਬੇਡਕਰਵਾਦ ਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਵਸਥਾ, ਸਮਾਨਤਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਹੈ

(Google pay 91-9463601616 HARDIP SINGH STATE BANK OF INDIA ACCT NO-10566643658 . IFSC- SBIN0050773

ਸੈਨੇਗਲ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ) ਸੈਨੇਗਲ ਦੇਸ਼ ਪੱਛਮੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦਾ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅੰਧਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੇ ਤਟਰੇਖਾ ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਸੈਨੇਗਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਾ ਨਾਮ ਡਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਫਰੈਂਕ ਹੈ।

ਸੈਨੇਗਲ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਾਸੀਰੂ ਡਿਓਮੇਏ ਫੇਰੇ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ, “ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਤਸਵੀਰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਨਾ ਤਾਂ ਰੱਬ ਹਾਂ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਕ। ਮੈਂ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸੇਵਕ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ

ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਲਗਾਓ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਦੇਖੋ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਲਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਉਸ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਦੇਖੋ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਪੁੱਛੋ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਪਸੰਦ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ

ਇੱਕ ਚੋਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜੰਤਾ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।”

CM ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ‘ਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵਫ਼ਦ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੌਰੇ ‘ਤੇ- ਸੰਜੀਵ ਅਰੋੜਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 30 ਨਵੰਬਰ 2025- ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸੂਬੇ ਦਾ ਇੱਕ ਉੱਚ-ਪੱਧਰੀ ਵਫ਼ਦ ਜਲਦੀ ਹੀ ਜਪਾਨ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ (ਸਾਊਥ ਕੋਰੀਆ) ਦੇ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਦੌਰੇ ‘ਤੇ ਰਵਾਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੌਰੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਸੂਬੇ ਲਈ ਨਿਵੇਸ਼ ਲਿਆਉਣਾ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ

ਸਹਿਯੋਗ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾ ਰਹੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਸੰਜੀਵ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਪਾਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਮੂਹਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਸੰਮੇਲਨ ਹੋਣਗੇ। ਵਫ਼ਦ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਸਿਓਲ (Seoul) ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਚੀਫ਼ ਸੈਕਟਰੀ

(Chief Secretary), ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਕੱਤਰ (Principal Secretary), ਕਮਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਯਾਦਵ (ਸੀ.ਈ.ਓ., ਇਨਵੈਸਟ ਪੰਜਾਬ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੀਨੀਅਰ ਅਫਸਰ ਵੀ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਉੱਚ-ਪੱਧਰੀ ਟੀਮ ਜਪਾਨ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਨਿਰਮਾਣ, ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਰਗੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਦਾ ਦੇਵੇਗੀ।

ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮੌੜ ਕਲਾਂ ‘ਚ ਕੰਧਾਂ ‘ਤੇ ਲਿਖਿਆ ‘ਚਿੱਟਾ ਇਧਰ ਵਿਕਦਾ ਹੈ’

ਕੰਧਾਂ ਤੋਂ ਮਿਟਾਉਣ ਆਏ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਡਟਵਾਂ ਵਿਰੋਧ

ਮੌੜ ਮੰਡੀ: ਅੱਜ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮੌੜ ਕਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਉੱਪਰ ਕਿਸੇ ਅਣਜਾਣ ਆਦਮੀ ਨੇ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਸੱਤ ਅੱਠ ਜਗ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ ਇਧਰ ‘ਚਿੱਟਾ ਸ਼ਰੇਆਮ ਵਿਕਦਾ ਹੈ’ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਸਵੇਰੇ ਇਸ ਦੀ ਭਿਣਕ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਪਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਕੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਰੰਗ ਫੇਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਜਿਉਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ

ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਕਿ ਇਹ ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਮਿਟਾਉਂਦੇ ਹੋ। ਇੱਥੇ ਤਾਂ ਸ਼ਰੇਆਮ ਹੀ ਚਿੱਟਾ ਵਿਕਦਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਇਸ

ਪਿੰਡ ਵਿਚੋਂ 43 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਉਥੇ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕਲੇ ਪਿੰਡ ਮੌੜ ਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ 23 ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਰਜ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੁਣ

ਤੱਕ 43 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹਨ। ਕਈ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਛਡਾਉ ਕੇਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਚਨਬੱਧ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਫੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਾ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰੀ ਘਟ ਬਰਾਮਦੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕੀ ਭਾਰਤ ‘ਚ ਹੋ ਸਕੇਗੀ ਰੂਸੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ?

ਮਾਸਕੋ/ਸ਼ਾਹ : ਰੂਸ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲਾਦੀਮੀਰ ਪੁਤਿਨ ਦੇ ਦਿਨਾ ਭਾਰਤ ਦੌਰੇ ‘ਤੇ ਆ ਰਹੇ ਨੇ ਜਦਕਿ ਪਿਛਲੇ ਹੀ ਹਫ਼ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਊਥ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚ ਹੋਈ ਜੀ-20 ਸਮਿਟ ਵਿਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜੁਲਾਈ 2025 ਵਿਚ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਅਤੇ 2023 ਵਿਚ ਸਾਊਥ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚ ਹੋਈ ਬ੍ਰਿਕਸ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਵੀ ਉਹ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਏ,, ਕਾਰਨ ਐ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੋਰਟ ਯਾਨੀ ਆਈਸੀਸੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ,, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਘਟਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਨੇ, ਪਰ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ, ਕੀ ਪੁਤਿਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਡਰ ਨਹੀਂ? ਸੋ ਆਓ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਆਂ,

ਕੀ ਐ ਆਈਸੀਸੀ, ਕਿਉਂ ਜਾਰੀ ਹੋਇਆ ਪੁਤਿਨ ਦਾ ਵਾਰੰਟ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਪੁਤਿਨ ਦੇ ਆਉਣ ਦਾ ਫਾਇਦਾ? ਰੂਸ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲਾਦੀਮੀਰ ਪੁਤਿਨ ਪੂਰੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਮਗਰੋਂ 4 ਤੋਂ 5 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਭਾਰਤ ਯਾਤਰਾ ‘ਤੇ ਆ ਰਹੇ ਨੇ,, ਉਹ 23ਵੇਂ ਭਾਰਤ-ਰੂਸ ਸਾਲਾਨਾ ਸ਼ਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਯਾਤਰਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਸੱਦੇ ‘ਤੇ ਹੋ ਰਹੀ ਐ, ਜੋ ਭਾਰਤ-ਰੂਸ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਐ। ਦਰਅਸਲ ਰੂਸੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪੁਤਿਨ ਨੇ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਵਾਰੰਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੌਰੇ ਸੀਮਤ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਨੇ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੇਹੱਦ ਕਰੀਬੀ ਨੇ ਅਤੇ ਆਈਸੀਸੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ

ਨਹੀਂ। ਭਾਰਤ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਐ। ਦਰਅਸਲ ਆਈਸੀਸੀ ਨੇ ਯੂਕ੍ਰੇਨ ਵਿਚ ਕਥਿਤ ਯੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਰੂਸੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪੁਤਿਨ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਇਹ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਜਾਣਦੇ ਆਂ, ਕੀ ਐ ਆਈਸੀਸੀ? ਆਈਸੀਸੀ ਯਾਨੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੋਰਟ,, ਜਿਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸਾਲ 2002 ਵਿਚ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੀਦਰਲੈਂਡ ਦੇ ਹੇਗ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਐ, ਜਿਸ ਦੇ ਕੋਲ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ‘ਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਤਾਕਤ ਐ। ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਕਤਲੇਆਮ, ਯੁੱਧ ਅਪਰਾਧ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਹਮਲਿਆਂ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੀ ਐ ਅਤੇ

ਲੋੜ ਪੈਣ ‘ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਐ। ਆਈਸੀਸੀ ਨੇ ਮਾਰਚ 2023 ਵਿਚ ਪੁਤਿਨ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਥਿਤ ਯੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੁਤਿਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਐ ਕਿਉਂਕਿ ਰੂਸ ਅਤੇ ਯੂਕ੍ਰੇਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੱਡੇ ਦੇਸ਼ ਆਈਸੀਸੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ। ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੂਸੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਪੋਸਕੋਵ ਨੇ ਆਖਿਆ

ਖਬਰ ਦਾ ਬਾਕੀ ਭਾਗ ਅਗਲੇ ਪੇਜ ਤੇ

ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਕੀਤੀ ਵਕਾਲਤ

ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ

ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (SAD) ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ (BJP) ਦਰਮਿਆਨ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ

ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ 2027 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕਾਡਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਚੋਣਾਂ

ਲੱਗ ਜਾਣਗੀਆਂ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਕਰਨਾ ਹੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ੀਲੰਕਾ ‘ਚ ਤਬਾਹੀ ਮਚਾਉਣ ਤੇ 150 ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਨਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਦਿਤਵਾਹ ਤੂਫ਼ਾਨ ਭਾਰਤ ਵੱਲ ਵਧ ਰਿਹਾ

ਸ਼ੀਲੰਕਾ ਵਿੱਚ ਤਬਾਹੀ ਮਚਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤੂਫ਼ਾਨ ਦਿਤਵਾਹ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਵੱਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਤੋਂ ਕਈ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਤੂਫ਼ਾਨ ਦਿਤਵਾਹ ਕਾਰਨ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪੁਡੁਚੇਰੀ ਦੇ ਕਈ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਲਈ ਰੈਂਡ ਅਲਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਦਲ ਗਰਜਣ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਚਮਕਣ ਦੀ ਵੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਤੂਫ਼ਾਨ ਦਿਤਵਾਹ ਦੇ ਕਰੀਬ ਆਉਣ ਨਾਲ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਅਤੇ ਪੁਡੁਚੇਰੀ ਦੇ ਕਈ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ ਹਵਾਵਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ‘ਚ ਉੱਚੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਉੱਠ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ, 29 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੂਫ਼ਾਨ ਦਿਤਵਾਹ ਸ਼ੀਲੰਕਾ ਤੋਂ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਖਾੜੀ ਵੱਲ ਵਧਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਕਈ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੋਈ।

ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਐਤਵਾਰ

ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਤੂਫ਼ਾਨ ਦਿਤਵਾਹ ਅਗਲੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰੀ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ-ਪੁਡੁਚੇਰੀ ਦੇ ਤੱਟਾਂ ਵੱਲ ਵਧਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਐਕਸ ‘ਤੇ ਪੋਸਟ ਕੀਤਾ, “ਇਹ ਚੱਕਰਵਾਤੀ ਤੂਫ਼ਾਨ 30 ਨਵੰਬਰ ਦੀ ਦੁਪਹਿਰ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਤੱਟ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 70 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਅਤੇ ਪੁਡੁਚੇਰੀ ਤੱਟ ਤੋਂ 25 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਤੱਕ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਖਾੜੀ ‘ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।”

ਕਈ ਉਡਾਣਾਂ ਰੱਦ, ਰੇਲਵੇ ਮੰਤਰਾਲਾ ਅਲਰਟ ‘ਤੇ

ਤੂਫ਼ਾਨ ਕਾਰਨ ਖਰਾਬ ਹੋਏ ਮੌਸਮ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਚੌਨਈ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਕਈ ਉਡਾਣਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰੇਲਵੇ ਮੰਤਰਾਲਾ ਵੀ ਅਲਰਟ ‘ਤੇ ਹੈ।

ਰੇਲ ਮੰਤਰੀ ਅਸ਼ਵਨੀ ਵੈਸ਼ਨਵ ਨੇ ਤੂਫ਼ਾਨ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਰੇਲਵੇ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਟੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਤੂਫ਼ਾਨ ਤੋਂ

ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ, ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਇਲਾਕੇ ਦੱਖਣੀ ਰੇਲਵੇ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਰੇਲਵੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, “ਟਰੇਨ ਰੱਦ ਹੋਣ ਜਾਂ ਰੁਟ ਬਦਲਣ ਕਾਰਨ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਹੈਲਪਲਾਈਨਾਂ ਅਤੇ ਯਾਤਰੀ-ਸਹਾਇਤਾ ਡੈਸਕਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੈੱਟਵਰਕ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।”

ਅਸ਼ਵਨੀ ਵੈਸ਼ਨਵ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਖ਼ਬਰ ਏਜੰਸੀ ਰਾਇਟਰਜ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਡਿਜ਼ਾਸਟਰ ਰਿਸਪਾਂਸ ਫੋਰਸ (ਐਨਡੀਆਰਐਫ) ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਮੋਹਸਿਨ ਸ਼ਾਹੇਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿੱਚ, ਹੁਣ ਤੱਕ,

ਅਸੀਂ ਚੌਦਾਂ ਟੀਮਾਂ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਤੱਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਹਨ। ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਹਿਤਿਆਤ ਵਜੋਂ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਨੇ ਦਸ ਹੋਰ ਟੀਮਾਂ ਮੰਗੀਆਂ ਹਨ।”

ਸ਼ਾਹੇਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟੀਮਾਂ ਨੂੰ ਪੁਣੇ ਅਤੇ ਵਡੋਦਰਾ ਤੋਂ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਜਲਦ ਹੀ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਪਹੁੰਚਣ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਸ਼ੀਲੰਕਾ ਦੇ ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੇਂਦਰ (ਡੀਐਮਸੀ) ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤੂਫ਼ਾਨ ਦਿਤਵਾਹ ਕਾਰਨ ਮੀਂਹ, ਹੜ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕਣ ਕਾਰਨ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 159 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਜਦਕਿ 200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਲਾਪਤਾ ਹਨ।

ਇਸ ਆਪਦਾ ਨਾਲ 500,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਸ਼ੀਲੰਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਨੁਰਾ ਕੁਮਾਰਾ ਦਿਸਾਨਾਯਕੇ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਡੀਐਮਸੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤੂਫ਼ਾਨ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਤਬਾਹੀ ਵਿੱਚ 20,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਘਰ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ 100,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਰਾਹਤ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰਹੇ ਹਨ।

ਸੂਬਾ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਸਰਦਾਰ ਰਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੇ ਲੰਮਾ ਤਜਰਬਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਲੈਕਚਰਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਤੌਰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਾਰਜ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਜਥੇਬੰਦੀ ਭਰਵਾਂ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਰਦਾਰ ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮੋਹਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਕਾਡਰ ਦੇਖੀ ਲੈਕਚਰਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੇ ਤਜਰਬੇ ਨੂੰ ਘੱਟ ਆਂਕਦੇ ਹੋਏ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਡਰ ਦੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅੰਸਰਾਂ ਨੂੰ ਅਗਾਧ ਕਰਦਿਆਂ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਲੈਕਚਰਾਰ ਕਾਡਰ ਵਿਰੋਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ ਆ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਚਾਰਜੇਬੀ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਪਵੇਗੀ।

ਮਜ਼ੀਠੀਆ ਦਾ ਕਰੀਬੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼; ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਰਿਮਾਂਡ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜ਼ੀਠੀਆ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵਧ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਿਉਰੇ ਨੇ ਮਜ਼ੀਠੀਆ ਦੇ ਕਰੀਬੀ ਸਾਥੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁਲਾਟੀ ਨੂੰ ਅੱਜ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਕੀ ਭਾਰਤ ‘ਚ ਹੋ ਸਕੇਗੀ ਰੂਸੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ?

ਕਿ ਰੂਸ ਕਈ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦਾ ਰੂਸੀ ਸੰਘ ਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਐ। ਭਾਰਤ ਵੀ ਆਈਸੀਸੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਖ ਸਮਝੌਤੇ ‘ਤੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕੀਤੇ ਨੇ। ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵਾਸਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਆਈਸੀਸੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਾਰੰਟ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਸਲਾਹ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ, ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਫ਼ਾਇਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇਖ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਨੇ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪੁਤਿਨ ਨੂੰ ਆਈਸੀਸੀ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਦਾ ਪੂਰਾ ਡਰ ਸਤਾ ਰਿਹਾ ਏ,, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਆਈਸੀਸੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇਸ਼

ਦੇਸ਼ ਹਨ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਗੁਲਾਟੀ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਿਮਲਾ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ।

ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਅੱਜ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਮੋਹਾਲੀ ਦੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਉਸਦਾ ਛੇ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਰਿਮਾਂਡ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਪੀੜਤ ਪਿਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਗਵਾਹ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਦਾ

ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਸਬੂਤ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਸ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਮਜ਼ੀਠੀਆ ਦੇ ਸਾਲੇ ਗਜਪਤ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਵਿਰੁੱਧ ਮੋਹਾਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਭਗੀਨਾ ਐਲਾਨਣ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ 1 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਖ਼ਬਰ ਦਾ ਬਾਕੀ ਭਾਗ

ਐਗਰੀਮੈਂਟ ‘ਤੇ ਵੀ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਭਾਰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਕਈ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮੋਜ਼ਬਾਨੀ ਕਰ ਚੁੱਕਿਆ ਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਆਈਸੀਸੀ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਾਲ 2015 ਵਿੱਚ ਸੂਡਾਨ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਓਮਰ ਹਸਨ ਅਲ ਬਸ਼ੀਰ ਭਾਰਤ-ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਸ਼ਿਖ਼ਰ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਆਏ ਸੀ,, ਆਈਸੀਸੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਿਆ ਸੀ ਪਰ ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਅਜਿਹੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮੁਖੀ ਨੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਈਸੀਸੀ ਨੇ ਦਾਰਫੁਰ ਵਿੱਚ ਨਾਗਰਿਕ ਆਬਾਦੀ ‘ਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਪੁਤਿਨ ਨੂੰ ਵੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਆਈਸੀਸੀ ਦੇ ਵਾਰੰਟ ਦਾ ਕੋਈ ਖ਼ਤਰਾ ਨਹੀਂ।

ਗੌਰਮਿੰਟ ਸਕੂਲ ਲੈਕਚਰਾਰਜ਼ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾ ਤੇ ਉਂਗਲ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਾਜ਼ ਆਉਣ : ਲੈਕਚਰਾਰ ਯੂਨੀਅਨ ਪੰਜਾਬ

ਗੌਰਮਿੰਟ ਸਕੂਲ ਲੈਕਚਰਾਰ ਯੂਨੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਲੈਕਚਰਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀਆਂ ਤਰੱਕੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਇਸ ਬਾਰੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਇਹਨਾਂ ਤਰੱਕੀਆਂ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਐਮਏ ਅਤੇ ਬੀਐਡ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਨਾਲ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਜਿਹੜੇ ਲੈਕਚਰਾਰ ਤਰੱਕੀਆਂ ਲਈ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ 25 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 10 ਫੀਸਦੀ ਲੈਕਚਰਾਰ ਪੀ-ਐੱਚ ਡੀ, 20 ਫੀਸਦੀ ਲੈਕਚਰਾਰ ਐੱਮ ਫਿਲ ਜਾਂ ਐਮ ਐਡ ਜਾਂ ਐਲ ਐਲ ਬੀ ਜਾਂ ਮਾਸਟਰ ਆਫ਼

ਮਾਸ ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਐੱਮ. ਏ ਹਨ।

ਉਹਨਾਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤਕਰੀਬਨ 25 ਫੀਸਦੀ ਸਕੂਲ ਲੈਕਚਰਾਰ ਕਾਲਜ ਜਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਲੈਕਚਰਾਰਾਂ ਦਾ ਤਕਰੀਬਨ 15 ਤੋਂ 20 ਸਾਲ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ (ਡੀਡੀ ਓ ਪਾਵਰਾਂ ਸਮੇਤ ਜਾਂ ਬਤੌਰ ਇੰਚਾਰਜ) ਤਜਰਬਾ ਵੀ ਹੈ। ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੈਕਚਰਾਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਟੇਟ ਅਵਾਰਡ ਅਤੇ

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਕੀਰਤੀਮਾਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੈਕਚਰਾਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਲਿਜ਼ੀਬਿਲਟੀ ਪਰੀਖਿਆ ਵੀ ਕਲੀਅਰ ਹਨ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਸੂਬਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸਰਦਾਰ ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 1100 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਹਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇਹ ਸਕੂਲ ਲੈਕਚਰਾਰ ਆਪਣਾ ਵਿਸ਼ਾ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲ

ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ : ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੈਲ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਗੈਂਗਸਟਰ ਸਹਿਜ਼ਾਦ ਭੱਟੀ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ‘ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 3 ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੈਲ ਨੇ ਕੀਤਾ ਕਾਬੂ ਹੈ । ਕਾਬੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ

‘ਚੋਂ ਹਰਗੁਣਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ, ਪ੍ਰਜਾਪਤੀ ਦਾ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਆਰਿਫ਼ ਦਾ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਹੈ ਸਬੰਧ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਥਾਣੇ ‘ਤੇ ਹੈਡ ਗ੍ਰਾਨੇਡ ਸੁੱਟਣ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ‘ਤੇ ਵੀ ਗ੍ਰਾਨੇਡ ਸੁੱਟਣ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਥਾਵਾਂ

ਦੀ ਰੋਕੀ ਕਰਕੇ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ‘ਚ ਵੀ ਗ੍ਰਾਨੇਡ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਕੋਲੋਂ 1 ਪਿਸਤੌਲ ਤੇ 10 ਕਾਰਤੂਸ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ ਹਨ।

ਸਾਡੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹਾਲੇ ਬਾਕੀ ਹੈ- ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ

ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ
ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

1935 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 1937 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੱਧੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 7 ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਆਦਿ ਵੀ ਬਣਨ ਲੱਗੇ। ਹੁਣ ਸ਼ਾਸਨ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਭਾਰਤ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। 1947 ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਉਹ ਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਕੁੱਝ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਜਿਹੇ ਜਿਹਾ ਲਾਭ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸ਼ਾਸਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਡਾ. ਬੀ. ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਭਾਸ਼ਣ, ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਸੰਮੇਲਨ ਨਾਗਪੁਰ, 8 ਅਗਸਤ, 1930

VI. ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਅਵੱਗਿਆ:

29. ਸੱਜਣੇ, ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਸਟੇਟਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਵੈ-ਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਕੀ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਮਾਰਚ ਵਿੱਚ

ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ “ਸਿਵਲ ਅਵੱਗਿਆ ਅੰਦੋਲਨ” ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ ‘ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਸਾਰੇ ਨਰਮਪੰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਵਰਗ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ “ਤੁਹਾਡਾ ਮੰਦਰ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਅੰਦੋਲਨ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੈ”, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰੋਗੇ? ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਮੰਦਰ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੂੜੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ

ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਰੂੜੀਵਾਦੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਵੋਗੇ? ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਪਾਵਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਤਾਂ ਹੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜੇਕਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਪਾਅ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮਨ ਅਤੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਕੀ ਅਲਸਟਰ ਅੰਦੋਲਨ ਵੀ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਅਵੱਗਿਆ ਅੰਦੋਲਨ ਨਹੀਂ ਸੀ? ਤਾਂ ਕੀ ਉੱਘੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ? ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਦੁਇਆ ਗਿਆ ਰਸਤਾ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਰਾਖੀ ਲਈ ਇੱਕ ਅਨੁਕੂਲ ਮੌਕਾ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ ਹੈ? ਮੈਂ ਸਿਵਲ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਮੌਕਾ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ। ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਇੱਕ ਉਮੀਦ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਇਸ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਇਹ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਸੋਚ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਕਰ ਰਹੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇਸ਼ਧ੍ਰੋਹ ਕਰਨਾ ਉਸਦਾ ਗੰਭੀਰ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਧੀਨ ਸਵੈ-ਸ਼ਾਸਨ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ 1920 ਵਿੱਚ ਇਸ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਹਕੀਕਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਲਈ, ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸਵੈ-ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸ਼ਾਇਦ ਹਕੀਕਤ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਗਤੀ ਬਹੁਤ ਹੌਲੀ ਸੀ। ਪਰ ਕੀ ਇਸਨੂੰ ਵਾਅਦੇ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਇਹ ਵਾਅਦੇ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਨਾ-ਫ਼ਰਮਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਕੋਈ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਲੱਭਣ ਦੀ ਇੱਕ ਚਾਲ ਹੁੰਦੀ। ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਾਇਸਰਾਏ ਦੇ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਸਟੇਟਸ ਸਵੈ-ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾ ਕੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਲੱਭਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਮੀਆਂ ਸਨ ਜੋ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਸਟੇਟਸ ਸਵੈ-ਸ਼ਾਸਨ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਇਸ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਨੁਕਤਿਆਂ ‘ਤੇ ਵਾਇਸਰਾਏ ਜਾਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜਨਾ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ, ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਵੈ-ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਮੰਗ ਇੱਕ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਉੱਠਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸੰਸਦ ‘ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾ ਪੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਾਮਲਾ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਜੇਕਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਗੁਆਚਿਆ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਸਿਵਲ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਧ ਜਾਂਦਾ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਸਿਰਫ਼ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ‘ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਭਟਕ ਜਾਣਗੇ। ਸਾਰੇ ਨੁਕਤਿਆਂ ‘ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਿਵਲ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਰਤਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

30. ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸਿਵਲ ਨਾ-ਫ਼ਰਮਾਨੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅੰਦੋਲਨ ਸਾਡੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਦੋਲਨ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਅੰਦੋਲਨ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸਾਰ ਦਬਾਅ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਭਗਦੜ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਫੈਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਇਨਕਲਾਬ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨਕਲਾਬ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਇਨਕਲਾਬ ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ਾ ਬਹੁਤ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹਫ਼ੜਾ-ਦਫ਼ੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਤਬਾਹੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਨਕਲਾਬ ਵਿੱਚ ਖੂਨ-ਖਰਾਬਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਇਨਕਲਾਬ ਨੂੰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ

ਇੱਕ ਗਣਰਾਜ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਪਰ ਇੱਕ ਬੇਕਾਬੂ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸੀ। ਇਨਕਲਾਬਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਟਾਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਉਹ ਅਟੱਲ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਇਨਕਲਾਬ ਅਤੇ ਅਸਲ ਸਮਾਜਿਕ ਤਬਦੀਲੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਅੰਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਇਨਕਲਾਬ ਵਿੱਚ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਜਿੱਤ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਜਾਂ ਰਾਜਵੰਸ਼ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਬਦਲਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਯਕੀਨ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਦਲਾਅ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਬਦਲਾਅ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਵੰਡੀ ਜਾਵੇ ਸਗੋਂ ਅਸਲ ਸਮਾਜਿਕ ਬਦਲਾਅ ਵੀ ਆਵੇ, ਭਾਵ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਦਾ ਆਪਸੀ ਬਦਲਾਅ। ਇਹ ਆਪਸੀ ਸਮਾਯੋਜਨ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ ਰਾਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਯੋਜਨ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ‘ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਮੱਸਿਆ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇਣ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਸਨੇ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, “ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤੀ ਦੂਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੋ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਹੋਣਾ ਸਿਖਾਓ ਅਤੇ ਕੰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇਣਾ ਹੋਰ ਵੀ ਆਸਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਸ ਵਾਗਡੋਰ ਸੌਂਪ ਦਿਓ। ਪਰ ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਦੋ ਵਿਰੋਧੀ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਮਿਸ਼ਰਣ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਡੂੰਘੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਚਿੰਤਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

31. ਸੱਜਣੇ, ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਮੌਕੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਢੁਕਵੀਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਯੋਗ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ‘ਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਹੈ।”

ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਂਡ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਪ.ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਹੋਈ ਚੋਣ,, ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਗੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਭੂਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਗੋਇਲ ਬਣੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ,, ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਵੱਲੋਂ ਐਸ.ਡੀ.ਐਚ. ਗੜਸ਼ੰਕਰ ਅਤੇ ਪੀ.ਐਚ.ਸੀ. ਪੋਸੀ ਦਾ ਦੌਰਾ

ਮਾਨਸਾ/ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ 30 ਨਵੰਬਰ (ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਪਮਾਰ)

ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਂਡ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਰਜਿ. 36 ਪੰਜਾਬ ਬ੍ਰਾਂਚ ਮਾਨਸਾ ਦੀ ਚੋਣ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਘੁਰਕਣੀ ਸੂਬਾ ਆਗੂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਦਫ਼ਤਰ ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਹੋਈ। ਇਸ ਸਥੱਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਪ੍ਰੈੱਸ ਸਕੱਤਰ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਫਤਿਹਪੁਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਰਕਰ ਸਾਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਬ੍ਰਾਂਚ ਦੇ ਆਗੂ ਦੀ ਚੋਣ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਚੋਣ ਦੌਰਾਨ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਗੋਗੀ ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭੂਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਗੋਇਲ, ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮੀਰਪੁਰ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਘੁਰਕਣੀ, ਵਾਇਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ ਉੱਡਤ, ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਝੰਡਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੇਘ ਸਿੰਘ ਫਫੜੇ, ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, , ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀਤ ਰੋੜਕੀ, ਦੀਪਕ ਕੁਮਾਰ ਸਹਾਇਕ ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਰਾਜਪਾਲ ਬੱਪੀਆਣਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਸਕੱਤਰ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਫਤਿਹਪੁਰ ਅਧਾਰਿਤ ਵਰਕਿੰਗ ਟੀਮ ਚੁਣੀ

ਗਈ। ਉਪਰੰਤ ਵਿਛੜੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇ ਮਿੰਟ ਦਾ ਮੌਨ ਧਾਰ ਕੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਵੀ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸੈਨੇਟ ਚੋਣਾਂ ਸਥੱਧੀ ਚਲੇ ਸਥੱਧਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਿੱਤ ਲਈ ਆਗੂ ਟੀਮ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਸਾਥ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਇਨਸਾਫਪਸੰਦ ਜਥੇਬੰਧਕ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪਨਬਸ ਅਤੇ ਪੀ ਆਰ ਟੀ ਸੀ ਦੀ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ

ਸਥੱਧੀ ਸਥੱਧਰ ਕਰਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਉਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੀ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਨਿਧੇਧੀ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸਾਲ 2016 ਤੋਂ ਪੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਮਹਿੰਗਾਈ ਭੱਤਾ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।, ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਐਂਡ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੱਚੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਦਰਜ਼ਾ ਤਿੰਨ/ਚਾਰ ਫੀਲਡ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਜ਼ਰਬੇ ਅਧਾਰਿਤ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਪ੍ਰਮੇਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਲ ਘਰਾਂ ਦਾ ਪੰਚਾਇਤੀਕਰਨ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਗੜਸ਼ੰਕਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਸਬ-ਡਿਵਿਜ਼ਨਲ ਹਸਪਤਾਲ (ਐਸ.ਡੀ.ਐਚ.) ਗੜਸ਼ੰਕਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ (ਪੀ.ਐਚ.ਸੀ.) ਪੋਸੀ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਕੇ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ। ਐਸ.ਡੀ.ਐਚ. ਗੜਸ਼ੰਕਰ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਕੁਮਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਿੱਥੇ ਐਸ.ਐਮ.ਓ. ਡਾ. ਸੰਤੋਖ

ਰਾਮ ਸਮੇਤ ਸਾਰਾ ਸਟਾਫ਼ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ‘ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਮਿਲਿਆ। ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਨੇ ਓਪੀਡੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ, ਪੱਖਿਆਂ ਅਤੇ ਬੈਠਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਆਏ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਇ ਜਾਣੀ। ਫਾਰਮੇਸੀ ਅਤੇ ਮੈਡੀਸਨ ਸਟੋਰ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ, ਵੰਡ ਦੀ

ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਫੀਡਬੈਕ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖ-ਰਖਾਵ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਤੇ ਪੈਰਾ-ਮੈਡੀਕਲ ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਨੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਸਾਫ਼-ਸਫਾਈ ਅਤੇ ਬਾਓ-ਮੈਡੀਕਲ ਵੇਸਟ ਦੇ ਸਹੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਹੋਰ

ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਪੀ.ਐਚ.ਸੀ. ਪੋਸੀ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਟਾਫ਼ ਹਾਜ਼ਰੀ, ਓਪੀਡੀ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ, ਮਾਤਾ-ਬਾਲ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਲੈਬ ਕੰਮਕਾਜ ਅਤੇ ਟੀਕਾਕਰਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਫੀਡਬੈਕ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਟਾਫ਼ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਕੰਮਕਾਜ ਸਥੱਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਨੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਸਫਾਈ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪੀਣ ਯੋਗ ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਨਿਯਮਿਤ ਸੰਭਾਲ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।

ਇੰਜ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ SDO / Pspcl ਦਾ Retirement Party ਸਮਾਰੋਹ Payal ਵਿਖੇ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 30 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਇੰਜ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ SDO / Pspcl ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ Sc/Bc Employees Welfare Federation, Pspcl/ Pstcl Ludhiana ਦੀ Golden Palm Resort, Doraha, Payal ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ Retirement Party ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸੂਬਾ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ

ਇੰਜ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਨਿਭਾਈਆਂ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉੱਥੇ ਹੀ ਇੰਜ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬਾ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਨੂੰ 11000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ। ਇੰਜ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਟੀਚਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੇਵੇ ਬੱਚੇ ਡਾਕਟਰ ਹਨ।

ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੰਜ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਵੀ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਸੂਬਾ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕੈਂਥ, ਇੰਜ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਲਸੀ, ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ, ਇੰਜ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਲੰਗ, ਹਰੀ ਦਾਸ ਭੱਟੀ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਇੰਜ ਮਨੋਜ ਕੁਮਾਰ, ਇੰਜ ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨੇ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ

ਹਾਈ ਕੋਰਟ 'ਚ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਸਬੰਧੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 04 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ : ਫੋਸੀਵਾਲ

-- ਯੂਕੋਨ ਦੀ ਮਨਦੀਪ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕੇਸ --

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 30 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, 30 ਨਵੰਬਰ () ਮਾਲਵਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਹੈਲਥ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਫਰੀਦਕੋਟ ਨੇ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਲੈਕਸ਼ਨ ਮੈਰਿਟ, ਰਨਿੰਗ ਰੋਸਟਰ ਸਿਸਟਮ, ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਧੀਨ ਚੱਲ ਰਹੇ ਨਰਸਿੰਗ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਸੂਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ

ਵਾਲੇ ਯੋਗ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਦੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਕੇਸ ਮੰਗੇ ਗਏ ਸਨ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗਠਿਤ ਵਿਭਾਗੀ ਤਰੱਕੀ ਕਮੇਟੀ (ਡੀ.ਪੀ.ਸੀ.) ਵੱਲੋਂ ਬਕਾਇਦਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਲੈਕਚਰਾਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚਾਰਨ ਉਪਰੰਤ ਯੋਗ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਐਸੇਸੀਏਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਯੋਗ, ਸੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਐਸੇਸੀਏਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਨੂੰ ਡੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਸੇਸੀਏਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕਾਲਿਜ ਆਫ ਨਰਸਿੰਗ (ਯੂਕੋਨ) ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੀ ਐਸੇਸੀਏਟ

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਸੂਚੀ ਸਬੰਧੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 3366/2020 ਰਾਹੀਂ ਚੈਲੰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਕਤ ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਯੂਕੋਨ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੀ ਹੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰੋ. ਵੰਦਨਾ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਵੀ ਚੈਲੰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਆਫ ਮੋਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰੋ. ਵੰਦਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਐਲ.ਬੀ.ਸੀ.ਟੀ. (ਲਾਰਡ ਬੁੱਧਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ) ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ./ਸੀ.ਬੀ./

ਐਸ.ਟੀ. ਏਕਤਾ ਭਲਾਈ ਮੰਚ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਲਿਤ ਰਤਨ ਜਗਦੀਸ਼ ਰਾਏ ਫੋਸੀਵਾਲ ਨੇ ਅੱਜ ਇਥੇ ਉਕਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਆਉਂਦੀ 04 ਦਸੰਬਰ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਦਾ ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪਾਣੀ ਨਿਖਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮਨਰੇਗਾ ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ

ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਦਿਨ

100 ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 150 ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿਰਫ਼ ਫਾਈਲਾਂ ਵਿੱਚ

ਨੈਸ਼ਨਲ ਲੇਬਰ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ (ਐੱਨ ਐੱਲ ਓ) ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਬਲਦੇਵ ਭਾਰਤੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਗਿਣਤੀ ਮਨਰੇਗਾ ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਮਾੜਾ ਮੋਟਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਸਿਰਫ਼ ਚਹੇਤਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਨਰੇਗਾ ਤਹਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਕੰਮ ਹਟਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ

ਸਰਪੰਚਾਂ ਪੰਚਾਂ ਦੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨਰੇਗਾ ਦੇ ਕੰਮ ਸਬੰਧੀ ਸਰਕਾਰੀ ਬੁਲਾਰੇ ਵੀ ਹਨੁਰੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆਏ ਹਨ। ਬਲਦੇਵ ਭਾਰਤੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਨਰੇਗਾ ਤਹਿਤ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਦਿਨ 100 ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 150 ਕਰਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਸੰਯੁਕਤ ਵਿਕਾਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਕਮ-ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਨਰੇਗਾ ਵੱਲੋਂ 19 ਨਵੰਬਰ 2025 ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਭਵਨ ਸਾਹਿਬਜਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਮੋਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਮਨਰੇਗਾ ਰਿਵਿਊ ਮੀਟਿੰਗ ਵੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਮੂਹ ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਜ਼ (ਆਰ ਡੀ)-ਕਮ-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨੋਡਲ ਅਫਸਰ ਮਨਰੇਗਾ

ਨੂੰ 150 ਦਿਨ ਤਾਂ ਕੀ 100 ਦਿਨ ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵੀ ਮੰਗ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ। ਬਲਦੇਵ ਭਾਰਤੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨਰੇਗਾ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਏ ਵਿੱਚ ਖਬਰਾਂ ਆਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਭੱਤੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਜ਼ ਦੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਗਾਂ ਮਨਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼

ਸ਼ੁਰੂਆਤ 21 ਦਸੰਬਰ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ ਦੀ ਜੇਨ ਪੱਧਰੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੈਲੀ ਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ- ਡਾਕਟਰ ਸਲੇਹ , ਡਾਕਟਰ ਕਟਾਰੀਆ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 30 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ (ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲੂ) ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 295 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਇਕਾਈ ਦੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਮੀਟਿੰਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾਕਟਰ ਬਲਵੀਰ ਕਟਾਰੀਆ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ 350ਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸੂਬਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਡਾਕਟਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸਲੇਹ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾਕਟਰ ਬਲਵੀਰ ਗਰਚਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸੂਬਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਡਾਕਟਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸਲੇਹ, ਸੂਬਾ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾਕਟਰ ਬਲਵੀਰ ਗਰਚਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾਕਟਰ ਬਲਕਾਰ ਕਟਾਰੀਆ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਡਾਕਟਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਜੈਨਪੁਰ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਜ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਬਹੁਤ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਜ਼ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਸਗੋਂ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਜ਼ ਨੂੰ ਭੁਟੇ ਲਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਲਟਕਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਏ। ਚਾਹੇ ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਕਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ, ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਹੁਣ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਹੋਵੇ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਜ਼ ਦੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ। ਮੈਡੀਕਲ

ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਡਾਕਟਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਬਛੜੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ਰ ਡਾਕਟਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਮਹਾਲੇ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਜ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਔਰ ਜੇ ਵੀ ਸੂਬਾ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕ ਦੀ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਤਨ, ਮਨ, ਧਨ ਨਾਲ ਸਫ਼ਲ ਬਣਾਉਣ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਲ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਜ਼ ਇੰਡੀਆ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਜੁਆਇੰਟ ਸਕੱਤਰ ਡਾਕਟਰ ਜਤਿੰਦਰ ਸਹਿਗਲ, ਇੰਡੀਆ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਾਇਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਡਾਕਟਰ ਅਨੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁੰਢ, ਵਾਇਸ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਡਾਕਟਰ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬਜੀਦਪੁਰ, ਡਾਕਟਰ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਡਾਕਟਰ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗੜ੍ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੜੇਆ ਬਲਾਕ, ਡਾਕਟਰ ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਵਸ਼ਿਸ਼ਟ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬਲਾਕ ਜਾਡਲਾ ਆਦਿ ਮੈਂਬਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਜਬਰ ਜੁਲਮ ਵਿਰੋਧੀ ਫਰੰਟ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਫਤਰ ਬੰਨ੍ਹਾਂ ਗੇਟ ਨਾਭਾ ਵਿਖੇ ਸਰਗਰਮ ਆਗੂਆ ਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ

“Equality and Justice”
Patiala 30 November
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਅੱਜ ਜਬਰ ਜੁਲਮ ਵਿਰੋਧੀ ਫਰੰਟ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਫਤਰ ਬੰਨ੍ਹਾਂ ਗੇਟ ਨਾਭਾ ਵਿਖੇ ਸਰਗਰਮ ਆਗੂਆ ਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਭਾ ਐਸ ਸੀ ਨੂੰ ਪੁਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ, ਜਾਤੀ ਅੰਤਿਆਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੁਕਵਾਉਣ ,6 ਦਸੰਬਰ 2025 ਨੂੰ

ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਖੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ, ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਅਗਲੀ ਰੁਪਰੇਖਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਨੇਕਾਂ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਾਲੀ,

ਬੰਸੀ ਲਾਲ ਪ੍ਰੇਮੀ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖੰਨਾ ,ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਿੰਘ ਭਾਰਤੀ ,ਅਮਰਤ ਸਿੰਘ ਟੇਡਰਵਾਲ ,ਹੈਡ ਮਾਸਟਰ ਅਮਰ ਸਿੰਘ , ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਖੇਖਰ ,ਜਬਰ ਜੁਲਮ ਵਿਰੋਧੀ ਫਰੰਟ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਟੇਡਰਵਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਫੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ

ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਦੀ ਜੁਝਾਰੂ ਆਗੂ ਡਾਕਟਰ ਰੀਤੂ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸਿਰਕਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ 6 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਕੋਆਰਡੀਨੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਖੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਭੇਲੀ ਗੋਬਿੰਦਪੁਰਾ ਨੇ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਗੀਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ

ਬਿਜਲੀ ਸੋਧ ਬਿੱਲ 2025 , ਚਾਰ ਲੇਬਰ ਕੋਡ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਨਿਗਮ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵੇਚਣ ਖਿਲਾਫ਼ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ

ਲੁਧਿਆਣਾ 30 ਨਵੰਬਰ
ਬਿਜਲੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਪੀ ਐੱਸ ਈ ਬੀ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਜੁਆਇੰਟ ਫੋਰਮ, ਬਿਜਲੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਏਕਤਾ ਮੰਚ ਪੰਜਾਬ, ਐਸੇਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼, ਗਰਿਡ ਸਬ ਸਟੇਸ਼ਨ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ , ਪਾਵਰਕਾਮ ਐਂਡ ਟ੍ਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਪੈਨਸ਼ਨਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਪੰਜਾਬ (ਸਬੰਧਤ ਏਟਕ), ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਵੈਲਫੇਅਰ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ (ਪਹਿਲਵਾਨ) ਦੇ ਸੱਦੇ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਈਸਤੂ ਭਵਨ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪੀਐਸਈਬੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਐਸੇਸੀਏਸ਼ਨ, ਕੁਆਰਡੀਨੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਆਫ ਪਾਵਰਕਾਮ ਅਤੇ ਟਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਆਊਟਸੋਰਸਿੰਗ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਪੰਜਾਬ, ਟੀ ਐਸ ਯੂ (ਭੰਗਲ), ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਆਰ ਗੇ ਨਾ ਈ ਜ਼ੇ ਸ਼ ਨ ਆਦਿ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸੂਬਾ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਭਰਵੀਂ

ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ । ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਰੇਡਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਪੀ ਆਰ ਟੀ ਸੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਲਿਆ ਕੇ ਨਿੱਜੀ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਘਟੀਆ ਮਨਸੂਬਿਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਮਿਆਂ ਉੱਪਰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਵਹਿਸ਼ੀ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਸਾਰੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਮੰਗ ਕੀਤੀ । ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਸੋਧ ਬਿੱਲ 2025 ਦੇ ਘਾਤਕ ਖਰੜੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਮੁੱਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਸੱਦੇ ਤੇ 8 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਪਾਵਰਕਾਮ ਦੇ ਸਬ ਡਵੀਜ਼ਨ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਸੋਧ ਬਿੱਲ 2025 ਦੇ ਖਰੜੇ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ

ਫੂਕਣ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਡਟਵੀਂ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਸੀ ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਤੇ ਭਰਵੀਂ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 2 ਦਸੰਬਰ ਦੀ ਪੀਐਸਈਬੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਐਸੇਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸੱਦੇ ਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਰੇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਅਤੇ ਇਸੇ ਦਿਨ ਸਮੁੱਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਵੱਲੋਂ ਤਹਿ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਲ੍ਹਾ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਾਂਝੇ ਥੜੇ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ । ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 4 ਲੇਬਰ ਕੋਡ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰ/ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵਰਗ ਦੇ ਟ੍ਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉੱਪਰ ਸਿੱਧਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਿਜਲੀ ਨਿਗਮ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵੇਚਣ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਵੀ ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਨਾਲ

ਬੜਵੀਂ ਸਾਂਝੀ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਗੰਡੀਵੰਡ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮੰਢਾਲੀ, ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਿੱਲੋਂ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੋਦਲਾ, ਇੰਜੀ : ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਰਚਾ ,ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਕੌਰ ਸਿੰਘ ਸੋਹੀ, ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਿਸੇਰ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਆਂਡਲੂ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਿੱਲੋਂ, ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਰਾਧੇ ਸ਼ਿਆਮ, ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਪੱਖੋ, ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ, ਰਸ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਾਲੀ , ਇੰਜ : ਹਰਮਨਦੀਪ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਮਸੀਤਾਂ , ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਔਲਖ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬਲਿਹਾਰ ਸਿੰਘ, ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ, ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ ਬੀਰਮੀ , ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਬਨਵੈਤ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸੈਣੀ ਆਦਿ ਆਗੂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਟੀਚਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੋਠੀ ਵੱਲ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਭਾਰੀ ਫੋਰਸ ਲਾ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ,

ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਸੜਕ ਤੇ ਬਹਿ ਕੇ ਆਵਾਜਾਈ ਕੀਤੀ ਠੱਪ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਸਾਡਾ ਮਨੋਬਲ ਸੁੱਟ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ : ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਟੀਨਾ

ਭਰਤਾਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਟੀਚਰਜ਼ ਫਰੰਟ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਭਰਵੀਂ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ, ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਪੈਨਲ ਮੀਟਿੰਗ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋਏ ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ । ਆਪਣੀਆਂ ਹੱਕਾਂ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਲਈ ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਟੀਚਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਕੋਠੀ ਦੇ ਨੇੜੇ , ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਟੀਚਰਜ਼ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਭਾਰੀ ਫੋਰਸ ਲਾ ਕੇ ਜਦ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮਾਰਗ ਤੇ ਧਰਨਾ ਲਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਰੋਸ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤਾ । ਵੇਰਕਾ ਬਾਰ ਕੋਲ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਚੰਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਟੀਚਰਜ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਰੈਗੂਲਰ ਹੋਣ ਲਈ ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰੁਕੇ ਬਕਾਏ ਤੇ ਤਨਖ਼ਾਹ ਵਾਧਿਆਂ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਰਾਹ ਪਏ ਹੋਏ ਹਨ । ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਟੀਚਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਟੀਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੈਨਲ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਟੀਚਰਜ਼ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਰੈਗੂਲਰ ਹੋਣ ਲਈ ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰੁਕੇ ਬਕਾਏ ਤੇ ਤਨਖ਼ਾਹ ਵਾਧਿਆਂ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਰਾਹ ਪਏ ਹੋਏ ਹਨ । ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਟੀਚਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਟੀਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੈਨਲ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਟੀਚਰਜ਼ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਰੈਗੂਲਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਚੀਮਾ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਵੱਲੋਂ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ ਹੈ , ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਦੇਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ , ਨਾ ਸਮੇਂ ਤੇ ਕੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਨਾ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਿੱਕਲ ਰਿਹਾ, ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਵਤੀਰਾ ਧਾਰਨ ਕਰੀ ਰੱਖਿਆ ਤਾਂ ਤਿੱਖੇ ਐਕਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਹੁਣ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ । ਸੂਬਾ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਅਜੇ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਇਹਨਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਖ਼ੁਦ ਪ੍ਰੈਜੀਡੈਂਟ ਹਨ , ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਸਕੂਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇੱਕ ਵੀ ਮੀਟਿੰਗ ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਟੀਚਰਜ਼ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ । ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਿਪਨੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਮ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਖੋਖਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਨੇ , ਸਰਕਾਰ ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਟੀਚਰਜ਼ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰੁਕੇ ਬਕਾਏ ਤੇ ਤਨਖ਼ਾਹ ਵਾਧੇ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਏ , ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਡੰਗ ਟਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ , ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੀ । ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਨਖ਼ਾਹ

ਵਾਧਾ ਨਾਮਾਤਰ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਇਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ੇਸ਼ਟ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਭੰਡੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ । ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨਾਲ 10 ਦਸੰਬਰ ਦੀ ਪੈਨਲ ਮੀਟਿੰਗ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਵਾਈ ਗਈ , ਭਰਤਾਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਟੀਚਰਜ਼ ਫਰੰਟ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਖੇਮੂਆਣਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਟੀਚਰਜ਼ ਲਗਾਤਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ,ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾ ਲਿਖਾ ਕੇ ਉੱਚ-ਕੋਟੀ ਦੇ ਅਫ਼ਸਰ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ , ਜਥੇਬੰਦੀ ਡਟ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨਾਲ ਖੜੇਗੀ ਤੇ ਮੰਗਾਂ ਹੱਲ ਕਰਵਾਏਗੀ , ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਟੀਚਰਜ਼ ਫਰੰਟ ਦੇ ਸੂਬਾ ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਟੀਚਰਜ਼ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਰੈਗੂਲਰ ਕਰੇ ਹੋਰ ਆਨਾਕਾਨੀ ਕਰਨੀ ਹੁਣ ਠੀਕ ਨਹੀਂ , ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਫੌਰੀ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ , ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਹਿਮਾਇਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਟੀਚਰਜ਼ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੇਢੇ

ਨਾਲ ਮੇਢਾ ਲਾ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾਂਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲ ਸਕੇ । ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਟੀਚਰਜ਼ ਫਰੰਟ(ਡੀ.ਟੀ. ਐੱਫ਼) ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਜੇ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਇਹ ਠੀਕ ਨਹੀਂ,ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਰੈਗੂਲਰ ਕਰੇ । ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਟੀਚਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਰਤੀ ਬੱਚੇ ਇੱਥੋਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਚੰਗੇ ਕਰਸ ਵੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ , ਸਰਕਾਰ ਸਾਡੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਰੈਗੂਲਰ ਕਰੇ । ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਸਕੂਲਾਂ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਨਰਲ ਕੌਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ । ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਟੀਚਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸੂਬਾ ਆਗੂ ਵਿਕਾਸ ਪੁਰੀ ,ਸਿਮਰਜੀਤ ਕੌਰ , ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ,ਮਨੋਜ ਕੁਮਾਰ, ਅਜੇ ਕੁਮਾਰ, ਮੋਹਿਤ ਪੁਨੀਆ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ , ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ,ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ , ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ , ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ , ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਅਮਰੀਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਆਗੂ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹੇ ।ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਰਤਾਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਡੀ.ਟੀ. ਐੱਫ਼ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਾਤਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਡੀ.ਟੀ.ਐੱਫ਼ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬਲਵੀਰ ਚੰਦ ਜੀ ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਥੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹੇ ।

ਜ਼ਮਹੂਰੀ ਹੱਕਾਂ ‘ਤੇ ਹਮਲਿਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਗ੍ਰੀਨ ਹੰਟ ਵਿਰੋਧੀ ਫਰੰਟ ਵੱਲੋਂ ਇਕੱਤਰਤਾ

ਸੰਗਰੂਰ,30 ਨਵੰਬਰ (ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ) - ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਹੂਰੀ ਹੱਕਾਂ, ਵਿਰੋਧੀ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ‘ਤੇ ਵਧ ਰਹੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਲਈ ਅੱਜ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਗ੍ਰੀਨ ਹੰਟ ਵਿਰੋਧੀ ਜ਼ਮਹੂਰੀ ਫਰੰਟ ਵੱਲੋਂ ਸਥਾਨਕ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸੁਤੰਤਰ ਭਵਨ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਇਕੱਤਰਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਅਤੇ ਫਰੰਟ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਯਸ਼ਪਾਲ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਕਾਰਕੁਨਾਂ, ਲੇਖਕਾਂ, ਕਲਾਕਾਰਾਂ, ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ, ਕਸ਼ਮੀਰੀਆਂ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਮਨਘੜਤ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ੀ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸਾਉਣ, ਬਿਨਾ

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੈਦ ਕਰਨ, ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਯੂ.ਏ.ਪੀ.ਏ. ਤੇ ਦੇਸ਼ ਧ੍ਰੋਹ ਵਰਗੇ ਜਾਬਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕੈਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਜ਼ਮਹੂਰੀ ਚੇਤਨਾ, ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਅਤੇ ਬੌਧਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਕੈਦ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਸਾਬਕਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮਹੂਰੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ

ਕਰਕੇ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਕਰਨ ਵਿਰੁੱਧ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਲਈ ਸਮਰਥਨ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਜ਼ਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੂਬਾ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਫਰੰਟ ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਫੋਨ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਾਲੀਆ ਧਮਕੀਆਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਜਮਹੂਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਾਂਝੇ

ਤੌਰ ‘ਤੇ ਅਗਲਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਗੀਆਂ। ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੇਸ, ਭੀਮਾ ਕੋਰੇਗਾਓ ਕੇਸ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਨਘੜਤ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੇਸ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ,ਕੌਮੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਭੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਂਪਸ ਅਤੇ ਕਲਾਸ-ਰੂਮਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੋਲੂਖਾਨੇ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ‘ਸ਼ਹਿਰੀ ਨਕਸਲ’ ਦਾ ਝੂਠਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਪ੍ਰਚਾਰਨਾ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ‘ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਕਗਾਰ’ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਾਵਾਂ ਹੇਠ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਤੇ ਮਾਓਵਾਦੀ ਇਨਕਲਾਬੀਆਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਬਸਤਰ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਆਦਿਵਾਸੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰੇ ਨੀਮ-ਫ਼ੌਜੀ ਕੈਂਪ ਹਟਾਏ ਜਾਣ, ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਪੱਖੀ ‘ਵਿਕਾਸ’ ਮਾਡਲ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜਲ-ਜੰਗਲ-ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਪਰ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਹੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ਅੰਦਰ ਕੇਂਦਰੀ ਰਾਜਪਾਲ ਲਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਖੋਹਣ ਦੇ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਿਆਂ,ਕੇਂਦਰੀ ਹਕੂਮਤ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਖਿੱਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਤਿੰਨ ਲੇਬਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੰਜਾਬ ਰੇਡਵੇਜ਼ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਕਾਮਿਆਂ ਸਮੇਤ ਸਮੁੱਚੇ ਕੱਚੇ

ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਫਰੰਟ ਦੇ ਸੂਬਾ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਬਲਬੀਰ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਇਕੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਮਹੂਰੀ ਸਪੋਸ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਮੂਹਿਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਕਦਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ 7 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸੂਬਾਈ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰੋਸ ਰੈਲੀ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਅਪੀਲ

ਕੀਤੀ। ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿੱਚ ਬੀਕੇਯੂ ਉਗਰਾਹਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਚੰਗਲੀਵਾਲ,ਬੀਕੇਯੂ ਰਾਜੇਵਾਲ ਦੇ ਰੋਹੀ ਸਿੰਘ,ਬੀਕੇਯੂ ਡਕੌਂਦਾ ਦੇ ਜਗਤਾਰ ਦੁੱਗਾਂ, ਪੀਐੱਸਯੂ ਰੰਧਾਵਾ ਦੇ ਗੁਸ਼ਿਆਰ ਸਲੇਮਗੜ੍ਹ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਕਾਸ ਫਰੰ ਦੇ ਮਹਿੰਦਰ ਭੱਠਲ,ਜ਼ਮਹੂਰੀ ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਉਧਮ ਸੰ ਤੇ ਖ ਪੂ ਰਾ , ਜ਼ ਮ ਹੂ ਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭਾ ਦੇ ਮਨਧੀਰ ਸੰਗਰੂਰ, ਡੀਟੀਐੱਫ ਦੇ ਰੇਸ਼ਮ

ਬਠਿੰਡਾ, ਟੀ.ਐੱਸ.ਪੀ. ਦੇ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਪੈਨਸ਼ਨਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਸੁਨਾਮ, ਕੇ.ਪੀ.ਐੱਮ.ਯੂ. ਦੇ ਬਲਜੀਤ ਨਮੋਲ,ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ,ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੇ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਜ਼ਮਹੂਰੀ ਆਗੂਆਂ,ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ।

ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨੀ ਲਹਿਰ: ਇੱਕ ਰਣਨੀਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

Eng. Hardip Singh
Chumber

ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੰਖੇਪ

ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਵਲ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਇਸ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲਾਂ ‘ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ, ਇਹ ਅੰਦੋਲਨ ਇੱਕ ਅਣਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ‘ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਰਣਨੀਤਕ ਗਲਤੀ ਸੀ। ਦੂਜਾ, ਸਿਵਲ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਜੋ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਕਲਾਬ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸੱਤਾ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸੱਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਅਸਲ ਵੰਡ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਨਕਲਾਬ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਦਾ ਹੈ, ਸਮਾਜਿਕ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ, ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਇਸ ਅੰਦੋਲਨ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

1. ਸਿਵਲ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ

ਸਿਵ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ‘ਤੇ, ਇੱਥੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜ ਰੁਖ਼ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਹੈ: ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੱਧਮ ਲੋਕ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅੰਦੋਲਨ “ਅਸੰਵਿਧਾਨਕ” ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਪਾਅ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੀ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ, ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੇ ਹੋਰ ਠੋਸ ਅਤੇ ਰਣਨੀਤਕ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਰਸਤਾ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਨੁਕੂਲ ਮੌਕਾ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਹੈ। ਇਸ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ, ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

2. ਦਲੀਲ 1: ਇੱਕ ਅਣਉਚਿਤ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪਹਿਲ

ਸਵਿਨਯ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਮੌਕਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦਾ ਮੌਕਾ

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਾਅਦਾ ਹੈ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਉਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਸ਼ਾਸਨ ਵਾਲਾ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ, ਅਤੇ 1920 ਤੋਂ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੌਲੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ। ਇਸਨੂੰ “ਆਪਣੇ ਬਚਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ” ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਵਾਇਸਰਾਏ ਦੁਆਰਾ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਦਰਜੇ (ਸਵੈ-ਸ਼ਾਸਨ) ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੌਕੇ ਸਨ। ਇਸ ਸੱਦੇ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਵੈ-ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ।

ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਰਣਨੀਤਕ ਗਲਤੀ

ਕਾਂਗਰਸ ਦੁਆਰਾ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨੂੰ ਇੱਕ “ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ” ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

* ਬੇਲੋੜਾ ਟਕਰਾਅ: ਵਾਇਸਰਾਏ ਜਾਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੈਬਨਿਟ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਬੇਲੋੜਾ ਅਤੇ ਵਿਅਰਥ ਟਕਰਾਅ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਵੈ-ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਮੰਗ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਉਠਾਈ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸੰਸਦ ‘ਤੇ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ।

* ਗੁਆਚਿਆ ਮੌਕਾ: ਜੇਕਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਸਨੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਗੁਆਇਆ ਹੁੰਦਾ। ਭਾਵੇਂ ਗੱਲਬਾਤ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ, ਉਹ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵੀ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸਿਵਲ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ।

* ਨਤੀਜਾ: ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਇੱਕ

ਸੰਭਾਵੀ ਰਸਤਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅੰਦੋਲਨ ਵੱਲ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ।

3. ਦਲੀਲ 2: ਦਲਿਤ ਹਿੱਤਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤਤਾ

ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੂਜਾ, ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਸੁਭਾਅ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ।

ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਬਨਾਮ ਅਸਲ ਸਮਾਜਿਕ ਤਬਦੀਲੀ

ਸਿਵਲ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਇਨਕਲਾਬ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਨਕਲਾਬ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਗੰਭੀਰ ਜੋਖਮ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

ਇਨਕਲਾਬ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ: ਪ੍ਰਭਾਵ

ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਗਣਰਾਜ ਦੇ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਬੇਕਾਬੂ ਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ ਅਤੇ ਆਫ਼ਤ: ਇਹ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਅਤੇ ਸੰਕਟ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਖੂਨ-ਖਰਾਬਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ।

ਸੱਤਾ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ: ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ ਸਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਇਸ ਗੱਲ ‘ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸ਼ਕਤੀ ਤਬਾਦਲੇ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ “ਅਸਲ ਸਮਾਜਿਕ ਤਬਦੀਲੀ” ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਨਕਲਾਬ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ।

ਸੱਤਾ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਬਨਾਮ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵੰਡ: ਦਲਿਤਾਂ ਲਈ ਅਸਲ ਟੀਚਾ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੈ।

* ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ: ਦਲਿਤ ਅਜਿਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ “ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵੰਡ” ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ। ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸਮਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਆਪਸੀ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ।

* ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਰਸਤਾ:

ਇਹ ਟੀਚਾ ਇਨਕਲਾਬ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਸਗੋਂ ਸਿਰਫ਼ “ਆਪਸੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ” ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਇਸ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ‘ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

* ਸੁਤੰਤਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ: ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਮੱਸਿਆ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ “ਸੁਤੰਤਰ ਸਰਕਾਰ” ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਸਰਕਾਰ ਲਈ “ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਦੋ ਵਿਰੋਧੀ ਤੱਤਾਂ ਦੇ ਸਮਰੂਪ ਮਿਸ਼ਰਣ” ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇਨਕਲਾਬੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਡੂੰਘੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਚਿੰਤਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

4. ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ੀ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ

ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ, ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:

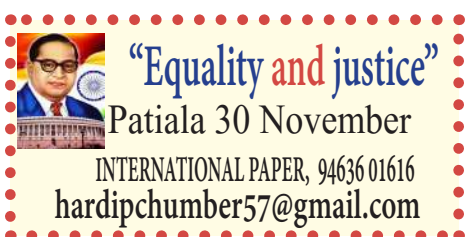
1. ਸਿਵਲ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਾ ਕਰੋ: ਇਹ ਅੰਦੋਲਨ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਰਣਨੀਤਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੈ।

2. ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਓ: ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਇਸ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

3. ਢੁਕਵੀਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੋ: ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੀਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਮਿਲੇ।

4. ਸਮਰੱਥ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਓ: ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਮਰੱਥ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜੋ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਮਾਣਦੇ ਹਨ।

ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਹੋਇਆ ਅਜਲਾਸ : ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਮਾਨਸਾ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ ਅਮਨਦੀਪ ਕਾਂਸਲ ’ਤੇ ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਹੋਏ ਜਾਨਲੇਵਾ ਹਮਲੇ ਦੀ ਤਿੱਖੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰੀ ਦੀ ਮੰਗ

ਜਲੰਧਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਅਜਲਾਸ ਅੱਜ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਨੇਪਰੇ ਚੜ੍ਹਿਆ। ਇਸ ਅਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਤਿੰਨ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਲਈ ਸਰਵ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ (ਪ੍ਰਧਾਨ), ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ (ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ), ਡਾ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ), ਪ੍ਰੋ. ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੁੱਟਰ (ਸਹਾਇਕ ਸਕੱਤਰ) ਅਤੇ ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ (ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ) ਚੁਣੇ ਗਏ। ਚੁਣੇ ਗਏ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਅਜਲਾਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਉਹ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਇਨਕਲਾਬੀ ਜਮਹੂਰੀ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਲਹਿਰਾਂ ਦੀ ਵਾਰਸ ਦੇਸ਼

ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਉਪਰ ਡਟਕੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਤਵਾਰੀਖ਼ ਦਾ ਅਜੇਹਾ ਵਿਲੱਖਣ ਸਫ਼ਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ, ਫ਼ਿਰਕੂ ਫਾਸ਼ੀ ਹੱਲੇ, ਦੇਸੀ ਬਦੇਸੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਧਾਵੇ, ਜਾਤ-ਪਾਤ, ਅਨਿਆਂ ਹਰ ਵੰਨਗੀ ਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਭਰੇ ਨਵੇਂ-ਨਰੋਏ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਲਈ ਜੂਝਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਅੰਦਰ ਜ਼ਿੰਦ ਜਾਨ ਬਣਕੇ ਧੜਕਦਾ ਅਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਬਿਖੇਰਦਾ ਹੈ। ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਹਿਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨੂੰ ਪੂਨਾਏ ਅਤੇ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰੇ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ

ਅਦਾ ਕਰਦੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਹਾਲ ਦੀ ਆਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨ ਬੁਲੰਦ ਰੱਖਣਗੇ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਜਾਤੀ ਹਿੱਤਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉੱਠਕੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਹਾਲ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣਗੇ। ਅੱਜ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ‘ਚ ਗ਼ਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ 34ਵੇਂ ਮੇਲੇ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਸਮੂਹ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕਵਾਦ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਆਈਆਂ ਰਾਵਾਂ, ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਿੜ੍ਹੇ ਮੱਥੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਜਲਾਸ ਨੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੇਲੇ ‘ਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤਕਸ਼

ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰ ਜੋੜਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਤਾਂ ਮਾਣਮੱਤਾ ਹੈ ਹੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਮੇਲਾ ਸਾਡੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਵਿਰਾਸਤ, ਅਜੋਕੇ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਖ਼ਬਰਦਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣ ‘ਚ ਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਅਜਲਾਸ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਡਾ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੌਰਮਿੰਟ ਟੀਚਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਆਗੂ ਰਹੇ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਰੋਪੜ, ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੇਟਕਪੁਰਾ, ਧਰਮਿੰਦਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ‘ਚ ਸ਼ਹਾਦਤ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਅਤੇ ਗ਼ਦਰੀ ਗੁਲਾਬ ਕੌਰ ਦੀ ਅਦੁੱਤੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਮਾਨਸਾ [ਡਾ.ਸੰਦੀਪ ਘੰਡ] ਅੱਜ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਕੋਰਟ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਨਦੀਪ ਕਾਂਸਲ ’ਤੇ ਕੁਝ ਅਣਪਛਾਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਾਰ ਚੜ੍ਹਾਅ ਕੇ ਗੰਭੀਰ ਜਖਮੀ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਆਈਆਂ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਸਥਾਨਕ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਇਲਾਜ ਲਈ ਰੈਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਜਾਨਲੇਵਾ ਹਮਲੇ ਕਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮੂਹ

ਵਕੀਲ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਰੋਸ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਿਲਕੁਲ ਬਣੀ ਰਹੇ — ਇਹ ਪਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਮੁੱਖ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਮਲੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ-ਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਵਕੀਲ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।ਉਹਨਾਂ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਕਰਕੇ ਕੜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਮਾਨਸਾ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਪੁਲੀਸ ਪੋਸਟ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੇ

ਬਾਹਰ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਕੈਮਰੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਾਲੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਉਹਨਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਉੱਚ-ਸਤਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੁਗਲ ਕਿਸ਼ੋਰ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਮਨਦੀਪ ਕਾਂਸਲ ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਹਮਦਰਦੀ ਜਤਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਕੜੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਜਲਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਹ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਗੇ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ

ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ— ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਘੁਮਾਣ, ਅਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਹਲੇ, ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਦਵਿੰਦਰ ਗੋਇਆ, ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰਿਣਖਾ, ਰਵੀ ਬੇਦੀ, ਸਤੀਸ਼ ਸਿੰਗਲਾ,ਨਵਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ,ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਡਾ.ਸੰਦੀਪ ਘੰਡ ਦਰਸ਼ਨ ਮਾਣਕ, ਅਮਨ ਰਾਏ, ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਅੱਗੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਗੇ।

हमारी आजादी की लड़ाई बाकी है- बाबा साहब

बाबा साहेब
कहते हैं

1935 के अधिनियमन लागू होने के बाद, भारतीय राष्ट्रीय कांग्रेस पार्टी ने 1937 में भारत के आधे राज्यों में सरकारें बनाईं और चतरवर्न के हिंदू लोगों ने 7 राज्यों के ब्राह्मण मुख्यमंत्री बनाए और मंत्री, विधायक और सांसद आदि भी बने। अब शासन, प्रशासन भारत चतरवर्न के लोगों के हाथों में था, फिर भी ये लोग खुद को अंग्रेजों का गुलाम मानते थे। 1947 में सत्ता परिवर्तन के बाद, अनुसूचित वर्ग के लोगों को लगभग वैसे ही समान अधिकार मिले जैसे कि ब्रिटिश शासन के दौरान चतरवर्न के हिंदुओं को थे। वर्तमान में अनुसूचित जाति के लोग मुख्यमंत्री, मंत्री, विधायक, सांसद बनते हैं, लेकिन वे अनुसूचित वर्ग के समाज के लोगों के समानता के अधिकारों को सुनिश्चित करवाने के लिए कुछ नहीं कर पा रहे।

डॉ. बी. आर. अंबेडकर का अध्यक्षीय भाषण, अखिल भारतीय दलित वर्ग सम्मेलन, नागपुर, 8 अगस्त, 1930

VI. दलित वर्ग तथा नागरिक अवज्ञा:

29. सज्जनो, चाहे हम संरक्षण के साथ डोमिनियन स्थिति में स्वशासन को समर्थन देने की बात करें तो क्या इससे यह अर्थ निकलता है कि महात्मा गांधी द्वारा पिछले वर्ष मार्च से शुरू किये गये “नागरिक अवज्ञा आन्दोलन” में हमें भाग लेना चाहिए? इस प्रश्न पर हमें अपनी राय स्पष्ट करनी होगी। जैसा कि आपको ज्ञात है कि सभी नरम दल वालों ने इस आन्दोलन की निन्दा की है तथा इसे असंवैधानिक का दर्जा करार दिया है। मैं स्वीकार करता हूँ कि मुझे उनका तर्क प्रभावित नहीं करता। अगर यह रूढ़िवादी वर्ग आपसे कहता कि “तुम्हारा यह मंदिरों

में प्रवेश आंदोलन असंवैधानिक है तो आप क्या कहोगे?” कि सीधे मंदिरों में प्रवेश को त्याग कर रूढ़िवादियों से अनुरोध करो, कोर्ट कचहरी में अर्जी दो और कानून में परिवर्तन कराओ। क्या आप अपने रूढ़िवादिता के विरुद्ध स्वतंत्रता संग्राम में अपने उपयोग में लाने वाले अस्त्र-शस्त्र को इस तर्क से प्रभावित होकर लगाम लगाने को सहमत हो जाओगे? मुझे लगता है कि आप संवैधानिक उपाय की शरण तभी ले सकते हैं अगर पहले ही स्वीकृत संविधान लागू हो। परन्तु अगर कोई संविधान ही नहीं तो कोई भी संवैधानिक उपाय को ईश्वर का उपदेश मानने को कतई तत्पर न होगा। यह तर्क ब्रिटिश के दिल और दिमाग में न आया ऐसा नहीं है। क्योंकि अल्सर आंदोलन भी तो क्या नागरिक अवज्ञा आन्दोलन नहीं था? तो क्या जाने माने ब्रिटिश राजनीतिज्ञों ने इसमें भाग नहीं लिया और क्या आन्दोलनकारियों को प्रोत्साहित नहीं किया? प्रश्न यह है कि क्या यह चुना गया मार्ग हमारे लोगों के हितों की सुरक्षा व संरक्षण के साथ-साथ एक अनुकूल अवसर व अस्त्र हैं? मैं नागरिक अवज्ञा आंदोलन का विरोध करता हूँ। क्योंकि मैं निश्चित ही इसे अत्यंत प्रतिकूल अवसर मानता हूँ। ब्रिटिश साम्राज्यवाद की सभी बुराईयों से इन्कार करते हुए भी मुझे इसमें भारतीयों की उन्नति की आशा लगती है। ऐसी धारणा वाला मैं अकेला नहीं हूँ। यह महात्मा गांधी की सोच है जिनकी यह घोषणा है कि भारत में सत्तारूढ़ सरकार के विरुद्ध राजद्रोह करना उनका प्रतिबद्ध कर्तव्य है। ब्रिटिश प्रभुता के तहत भारत को स्वशासित बनाना ब्रिटिश सरकार का उद्देश्य है तथा 1920 में इस भावना को सत्यता में परिवर्तित करने के लिए राज्यों के उत्तरदायित्व से एक शुरुआत की जिससे धीरे-धीरे भारत में स्वशासन लाया जा सके। शायद वास्तविकता उद्देश्य से ज्यादा बौनी रह गई। शायद उद्देश्य की ओर बढ़ने की गति बहुत धीमी रह गई थी। परन्तु क्या इसे दिए गए वचन से फिरना कहा जा सकता है? अगर यह वचन से फिरना था तब तो अवज्ञा आन्दोलन में कुछ अनुकूल अवसर की चाल समझ आती है। परन्तु ऐसा कुछ भी नहीं था। वायसराय की डोमिनियन प्रस्थिति स्वशासन की घोषणा उद्देश्य को स्पष्ट भाषा व्याख्या करती थी

और भारतीयों को गोल मेज सभा में बुलाकर उद्देश्य की शीघ्र प्राप्ति के रास्ते तलाशने का एक अवसर दिया गया था। यह भी एक सत्य है कि वे सब जो तुरन्त प्रभाव से डोमिनियन पद्धति स्थिति स्वराज चाहते थे उनके दृष्टिकोण से इसमें कुछ कमियां थी। परन्तु केवल इस आधार पर गोल मेज सभा के न्योते को ठुकरा देना पर्याप्त कारण नहीं था। वायसराय या ब्रिटिश कैबिनेट मंत्रियों से वचनबद्धता या काम का जिम्मा लेकर असमर्थता के बिन्दुओं पर लड़ाई मुझे आवश्यक और अनुपयोगी लगती है। किसी ने जिम्मा लिया हो या न लिया हो अगर भारत की स्वशासन की मांग एक स्वर में उठती है तो कोई कारण नहीं कि इसका प्रभाव ब्रिटिश पार्लियामेंट पर न पड़े। कुछ भी हो अगर कांग्रेस गोल मेज सभा का न्यौता स्वीकार कर लेती तो कुछ खो तो नहीं जाता। गोल मेज सभा की वार्ता असफल होने का प्रभाव केवल अवज्ञा आंदोलन की शुरुआत एक वर्ष बाद होने पर रहता और इससे कांग्रेस का प्रभाव बढ़ता। वे लोग जो केवल सही या गलत के विश्वास में जीते हैं वे संभवतः मार्ग से भटक कर निराश हो जाएंगे। सभी बिन्दुओं पर विचार कर मैं यह कहने को विवश हूँ कि इस समय नागरिक अवज्ञा आंदोलन शुरू कर और गोल मेज सभा में होने वाले शांति वार्ता को नकार कर कांग्रेस ने एक भारी भूल की है।

30. एक दूसरा कारण भी है जिससे मैं नागरिक अवज्ञा आन्दोलन का समर्थन नहीं कर सकता। मेरा विचार है कि आंदोलन हमारे संरक्षण व सुरक्षा हितों की रक्षा के अनुकूल नहीं है। यह आंदोलन तो जनसमूह को उद्बलित करने की क्रिया होगी। यह एक आंदोलन है जिसका सार दबाव बनाना होगा। यह तो एक भगदड़ है और अगर इसका विस्तार कर बड़े पैमाने तक लाया जाए तो यह एक क्रान्ति में परिवर्तित हो सकता है। क्रान्ति, परिवर्तन लाने का एक तरीका है। एक क्रान्ति में विषय बहुत अनिश्चित होता है, अव्यवस्था होती है और घोर विपत्ति की स्थिति होती है, चाहे क्रान्ति में खून बहे या न बहे। उदाहरणतया, हम फ्रांस की क्रान्ति को लें, लोक दिवावे के लिए यहां गणतंत्र की स्थापना करना क्रान्ति का विषय था परन्तु वहां अनियंत्रित शासन की स्थापना हुई। क्रान्तियां प्रायः टाली नहीं

दूल्हे के छोटे भाई ने पुलिस को दी गई शिकायत में आरोप लगाया है कि भीड़ में शामिल गांव के भारत सिंह, नरेंद्र सिंह, विजेंद्र सिंह और लाल सिंह ने न सिर्फ मारपीट की बल्कि जातिसूचक गालियां देकर अपमानित भी किया। शिकायत में कहा गया है कि “दलित बारात को रोकने की नीयत से विवाद खड़ा किया गया और दूल्हे को घोड़ी से नीचे उतारने का दबाव बनाया गया।”

चार आरोपियों पर केस दर्ज

शिकायत के आधार पर पुलिस ने चारों आरोपियों के खिलाफ मारपीट, गाली-गलौज, और एससी/एसटी अत्याचार निवारण अधिनियम की धाराओं में मामला दर्ज कर जांच शुरू कर दी है। लालघाटी थाना प्रभारी अर्जुन सिंह मुजाल्दे ने द मूकनायक से बातचीत में बताया कि यह घटना स्पष्ट रूप से जातिवाद से जुड़ा मामला है। अनुसूचित जाति समुदाय के दूल्हे को घोड़ी पर बैठकर वरमाला के लिए निकलने से कुछ लोगों ने आपत्ति की और इसी को लेकर विवाद खड़ा हो गया। टीआई मुजाल्दे ने बताया कि पुलिस जैसे ही सूचना मिलते ही मौके पर पहुंची, आरोपी वहां से फरार हो गए थे।

उन्होंने कहा- “मामले की गंभीरता को देखते हुए SC/ST अत्याचार अधिनियम सहित अन्य गंभीर धाराओं में प्रकरण दर्ज किया गया है। आरोपियों की तलाश जारी है, और जल्द ही सभी को गिरफ्तार किया जाएगा।”

दलित परिवार में आक्रोश

शादी जैसे मौके पर हुए विवाद ने दलित परिवार को दुखी और आहत कर दिया है। परिवार का कहना है कि यह मामला केवल व्यक्तिगत विवाद का नहीं, बल्कि सामाजिक भेदभाव और पुरानी

जा सकतीं अर्थात् ये अवश्यभावी होती हैं। फिर भी, हमें यह न भूलना चाहिए कि क्रांति और वास्तविक सामाजिक परिवर्तन में बहुत बड़ा अंतर है। एक क्रांति में राजनीतिक सत्ता शक्ति का परिवर्तन एक दल से दूसरे दल के पास होता है बिल्कुल वैसे ही जैसे एक जीत से सत्ता परिवर्तन एक देश या वंश से दूसरे के पास में यह निश्चित तौर पर कह सकता हूँ कि हम केवल इस प्रकार के परिवर्तन से संतुष्ट नहीं हो सकते। हम ऐसा परिवर्तन चाहते हैं जिसमें सत्ता परिवर्तन के साथ-साथ सत्ता शक्ति का वितरण भी हो जिसका परिणाम असली सामाजिक परिवर्तन हो यानि कि समाज में शक्ति का पारस्परिक परिवर्तन। यह पारस्परिक समायोजन तथा समाधान से होगा। दलित वर्ग का भविष्य पूर्णतया समायोजन को स्वीकृत और इसे कार्यान्वित करने पर निर्भर करेगा। भारत में समस्या एक सरकार बनाने की नहीं है और न ही स्वतंत्रता देने की समस्या तो है स्वतंत्र सरकार बनाने की। दोबारा बर्फ के शब्दों में “सरकार बनाने के लिए कोई बहुत दूरदर्शिता की आवश्यकता नहीं होती। सदस्य चुनने के अधिकार की शक्ति को निर्धारित करो, आज्ञाकारी होने की शिक्षा दो और कार्य हो गया। स्वतंत्रता देना तो और भी आसान है। इसमें मार्ग दर्शन की कोई आवश्यकता नहीं है केवल लगाम थमा दो। किन्तु स्वतंत्र सरकार बनाने के लिए स्वतंत्रता और नियंत्रण के दो परस्पर विरोधी तत्वों का समरूप मिश्रण बनाना अनिवार्य है और इसके लिए गहरी सोच व चिंतन की आवश्यकता है।

31. सज्जनो, ये वे कारण हैं जिसके लिए मैं यह सोचता हूँ कि दलित वर्ग को नागरिक अवज्ञा आन्दोलन का समर्थन नहीं करना चाहिए। यह उनके हित में होगा कि वे गोल मेज सभा में शांति वार्तालाप कर अवसर का लाभ उठायें। वे इस बात को दबाव बनाकर कहें कि दलित वर्ग को पर्याप्त प्रतिनिधित्व प्रदान किया जाए और तुम्हारा प्रतिनिधित्व केवल योग्य और ईमानदार व्यक्ति ही करें जिन्हें आपका पूर्ण विश्वास प्राप्त हो।

मानसिकता से जुड़ा है। ग्रामीणों में भी घटना को लेकर चर्चा बनी हुई है। कई लोगों ने इसे समाज में मौजूद संवेदनशीलता और जातिगत तनाव का उदाहरण बताया।

आजाद समाज पार्टी के जिलाध्यक्ष राजेश गोयल ने द मूकनायक से बातचीत में कहा कि क्षेत्र में कुछ मनुवादी सोच रखने वाले लोग लंबे समय से अत्याचार करते आए हैं। दलित परिवारों के सम्मान और परंपराओं से उन्हें आपत्ति रहती है, इसलिए जब भी दलित दूल्हा घोड़ी पर चढ़कर बारात निकालता है, वे बौखला जाते हैं। उन्होंने कहा कि यह कोई पहली घटना नहीं है, ऐसी मानसिकता बार-बार हिंसा को जन्म देती है।

गोयल ने बताया कि पीड़ित परिवार की शिकायत पर पुलिस ने केस दर्ज कर लिया है, लेकिन केवल केस दर्ज करना पर्याप्त नहीं है। उन्होंने मांग की कि प्रशासन आरोपियों पर कड़ी कार्रवाई करे और उन्हें ऐसी सख्त सजा दी जाए जिससे भविष्य में कोई भी दलित समुदाय के सम्मान पर हमला करने की हिम्मत न कर सके।

कानूनी प्रावधान

एससी-एसटी अत्याचार निवारण अधिनियम, 1989 के तहत जातिसूचक गालियां देना, दलित बारात या सम्मान से जुड़े किसी भी कार्यक्रम को रोकना-टोकना, तथा सामूहिक मारपीट या धमकी देना, गंभीर और गैर-जमानती अपराध माने जाते हैं। ऐसे मामलों में दोषियों को जेल और जुर्माना दोनों का प्रावधान है। जातिसूचक अपमान पर तत्काल गिरफ्तारी और कठोर दंड का प्रावधान है, वहीं बारात रोकना या सामाजिक सम्मान में बाधा डालना कानून के तहत गंभीर अपराध की श्रेणी में आता है। सामूहिक मारपीट या धमकी देने पर दोषसिद्धि की स्थिति में 1 से 5 वर्ष तक की सजा का प्रावधान है, जिसके अनुसार कार्रवाई की जाती है।

MP के शाजापुर में दलित परिवार की शादी में दूल्हे निकासी के दौरान रोका, चार आरोपियों के खिलाफ SC-ST ऐक्ट में केस दर्ज

एससी-एसटी अत्याचार निवारण अधिनियम, 1989 के तहत जातिसूचक गालियां देना, दलित बारात या सम्मान से जुड़े किसी भी कार्यक्रम को रोकना-टोकना, तथा सामूहिक मारपीट या धमकी देना, गंभीर और गैर-जमानती अपराध माने जाते हैं।

भोपाल। मध्य प्रदेश के शाजापुर जिले के पतौली गांव में शनिवार रात एक दलित परिवार की शादी में उस समय हंगामा खड़ा हो गया, जब वर निकासी के दौरान गांव के कुछ लोगों ने रास्ते में विवाद खड़ा कर दिया। दलित दूल्हे की बारात जैसे ही जुलूस के रूप में आगे बढ़ी, वैसे ही कुछ मनुवादियों ने बारात को रोकने का प्रयास करने लगे। इसी बीच कहासुनी शुरू हो गई, जो देखते ही देखते मारपीट और कथित जातिसूचक गालियों तक पहुंच गई। घटना की सूचना मिलते ही लालघाटी पुलिस मौके पर पहुंची और स्थिति को संभाला। दूल्हे के छोटे भाई की शिकायत पर चार आरोपियों के खिलाफ केस दर्ज किया गया है।

कैसे शुरू हुआ विवाद

जानकारी के मुताबिक, पतौली गांव में रहने वाले जितेंद्र परमार (दलित) की बारात शनिवार रात मक्की के लिए रवाना हो रही थी।

परंपरा के अनुसार दूल्हा का घाड़ा पर बैठकर निकाला जा रहा था। जैसे ही जुलूस मुख्य मार्ग से आगे बढ़ा, गांव के ही कुछ लोगों ने टोकाटकी करते हुए दूल्हे पक्ष से कहासुनी शुरू कर दी।

प्रत्यक्षदर्शियों के अनुसार, दलित दूल्हे के घोड़ी पर बैठने को लेकर पहले भी गांव में कुछ लोगों की नाराजगी थी। वर निकासी के समय वही तनाव फिर उभर आया। बहस इतनी बढ़ गई कि मामला धक्का-मुक्की और मारपीट तक पहुंच गया। दूल्हा पक्ष के लोगों ने किसी तरह दूल्हे को सुरक्षित किनारे किया, लेकिन विवाद बढ़ता गया और माहौल तनावपूर्ण हो गया।

दलित दूल्हे के परिवार का आरोप

कार्यकारी सारांश

यह दस्तावेज़ महात्मा गांधी द्वारा शुरू किए गए नागरिक अवज्ञा आंदोलन के प्रति दलित वर्ग की रणनीति का एक गहन विश्लेषण प्रस्तुत करता है। इसका केंद्रीय तर्क यह है कि दलित वर्ग को इस आंदोलन का समर्थन नहीं करना चाहिए। यह निष्कर्ष दो प्रमुख तर्कों पर आधारित है। पहला, यह आंदोलन एक प्रतिकूल समय पर शुरू किया गया था, जिसने ब्रिटिश सरकार द्वारा गोल मेज सभा के माध्यम से प्रस्तुत किए गए शांतिपूर्ण वार्ता और संवैधानिक प्रगति के एक महत्वपूर्ण अवसर को ठुकरा दिया। कांग्रेस द्वारा इस निमंत्रण को अस्वीकार करना एक गंभीर रणनीतिक भूल थी। दूसरा, नागरिक अवज्ञा आंदोलन की प्रकृति, जो जनसमूह को उद्देलित कर क्रांति की ओर ले जा सकती है, दलितों के मूल हितों के विरुद्ध है। दलित वर्ग को केवल सत्ता के हस्तांतरण की नहीं, बल्कि सत्ता के वास्तविक वितरण की आवश्यकता है जिससे मौलिक सामाजिक परिवर्तन हो सके। क्रांति केवल शासकों को बदलती है, सामाजिक संरचना को नहीं। इसलिए, अनुशंसित कार्य योजना यह है कि दलित वर्ग को इस आंदोलन से दूर रहना चाहिए और इसके बजाय गोल मेज सभा में भाग लेकर अपने लिए पर्याप्त और विश्वसनीय प्रतिनिधित्व सुनिश्चित करने के लिए दबाव बनाना चाहिए।

1. नागरिक अवज्ञा आंदोलन का विरोध

नागरिक अवज्ञा आंदोलन में भाग लेने के प्रश्न पर, प्रस्तुत विश्लेषण एक स्पष्ट और दृढ़ रुख अपनाता है: दलित वर्ग को इस आंदोलन में शामिल नहीं होना चाहिए। यद्यपि नरमपंथियों द्वारा आंदोलन को “असंवैधानिक” करार दिए जाने के तर्क को खारिज कर दिया गया है, क्योंकि संवैधानिक उपायों की प्रासंगिकता केवल एक स्थापित और स्वीकृत संविधान के तहत होती है, फिर भी आंदोलन का विरोध करने के लिए अधिक ठोस और रणनीतिक कारण मौजूद हैं। विरोध का मुख्य आधार यह है कि क्या यह चुना गया मार्ग दलित समुदाय के हितों की सुरक्षा और उन्नति के लिए एक अनुकूल अवसर और साधन है। इस आधार पर, आंदोलन को दलित हितों के

दलित वर्ग तथा नागरिक अवज्ञा आंदोलन: एक रणनीतिक विश्लेषण

लिए अनुपयुक्त और हानिकारक माना जाता है।

2. तर्क 1: एक प्रतिकूल और असामयिक पहल

नागरिक अवज्ञा आंदोलन का विरोध करने का एक प्राथमिक कारण इसकी शुरुआत का समय है। इसे एक अत्यंत प्रतिकूल अवसर माना गया क्योंकि इसने संवाद के एक महत्वपूर्ण द्वार को बंद कर दिया।

ब्रिटिश इरादे और गोल मेज सभा का अवसर विश्लेषण यह स्वीकार करता है कि ब्रिटिश साम्राज्यवाद में अनेक बुराइयाँ हैं, लेकिन साथ ही यह मानता है कि इसके तहत भारतीयों की उन्नति की आशा भी निहित है। ब्रिटिश सरकार का घोषित उद्देश्य भारत को स्वशासित बनाना था, और इस दिशा में 1920 से कदम उठाए भी गए थे, भले ही उनकी गति धीमी रही हो। इसे “वचन से फिरना” नहीं कहा जा सकता। इसी संदर्भ में, वायसराय द्वारा डोमिनियन स्थिति (स्वशासन) की घोषणा और भारतीय प्रतिनिधियों को गोल मेज सभा में आमंत्रित करना एक महत्वपूर्ण अवसर था। यह निमंत्रण भारत के स्वशासन के उद्देश्य की शीघ्र प्राप्ति के रास्ते तलाशने का एक मंच प्रदान करता था।

कांग्रेस की रणनीतिक भूल

कांग्रेस द्वारा गोल मेज सभा के निमंत्रण को ठुकराना और नागरिक अवज्ञा आंदोलन शुरू करना एक “भारी भूल” के रूप में वर्णित है।

* अनावश्यक टकराव: वायसराय या ब्रिटिश कैबिनेट से किसी प्रकार की पूर्व प्रतिबद्धता की मांग करना एक अनावश्यक और अनुपयोगी लड़ाई थी। यदि भारत की स्वशासन की मांग गोल मेज सभा में एक स्वर में उठती, तो इसका ब्रिटिश संसद पर प्रभाव पड़ना निश्चित था।

* खोया हुआ अवसर: यदि कांग्रेस सभा में भाग लेती तो उसका कुछ भी नहीं खोता। यदि वार्ता विफल भी हो जाती, तो वे एक वर्ष बाद और भी अधिक प्रभाव के साथ अवज्ञा आंदोलन शुरू कर सकते थे।

* परिणाम: इस निर्णय ने शांतिपूर्ण वार्ता के एक संभावित

मार्ग को बंद कर दिया और देश को एक अनिश्चित आंदोलन की ओर धकेल दिया।

3. तर्क 2: दलित हितों के साथ असंगति

आंदोलन का विरोध करने का दूसरा, और अधिक मौलिक, कारण यह है कि इसकी प्रकृति दलित वर्ग के दीर्घकालिक हितों के साथ मेल नहीं खाती है।

क्रांति बनाम वास्तविक सामाजिक परिवर्तन नागरिक अवज्ञा आंदोलन को केवल एक विरोध प्रदर्शन के रूप में नहीं, बल्कि एक ऐसी क्रिया के रूप में देखा जाता है जो जनसमूह को उद्देलित करती है और बड़े पैमाने पर एक क्रांति में बदल सकती है। क्रांति को परिवर्तन लाने के एक तरीके के रूप में स्वीकार किया जाता है, लेकिन इसके साथ गंभीर खतरे जुड़े हुए हैं:

क्रांति की प्रकृति निहितार्थ

अनिश्चितता परिणाम अप्रत्याशित होते हैं, जैसा कि फ्रांस की क्रांति में हुआ, जहाँ गणतंत्र के लक्ष्य के बजाय अनियंत्रित शासन स्थापित हो गया।

अव्यवस्था और विपत्ति यह समाज में भारी उथल-पुथल और संकट की स्थिति पैदा करता है, चाहे इसमें रक्तपात हो या न हो।

सत्ता का हस्तांतरण क्रांति का सार केवल राजनीतिक सत्ता का एक दल से दूसरे दल में स्थानांतरण है, ठीक वैसे ही जैसे युद्ध में सत्ता एक देश से दूसरे देश के पास चली जाती है।

विश्लेषण इस बात पर जोर देता है कि दलित वर्ग केवल इस प्रकार के सत्ता परिवर्तन से संतुष्ट नहीं हो सकता। उन्हें “वास्तविक सामाजिक परिवर्तन” की आवश्यकता है, जो क्रांति से भिन्न है।

सत्ता का हस्तांतरण बनाम सत्ता का वितरण

दलितों के लिए असली लक्ष्य केवल शासकों को बदलना नहीं है, बल्कि सामाजिक शक्ति के समीकरणों को बदलना है।

* दलितों की आवश्यकता: दलित वर्ग ऐसा परिवर्तन चाहता है जिसमें सत्ता परिवर्तन के साथ-साथ “सत्ता शक्ति का

वितरण” भी हो। इसका अर्थ है समाज के भीतर शक्ति का पारस्परिक परिवर्तन।

* प्राप्ति का मार्ग: यह लक्ष्य क्रांति के माध्यम से प्राप्त नहीं किया जा सकता, बल्कि यह “पारस्परिक समायोजन तथा समाधान”

से ही संभव है। दलित वर्ग का भविष्य इसी समायोजन को स्वीकार करने और इसे कार्यान्वित करने पर निर्भर करता है।

* स्वतंत्र सरकार की चुनौती: भारत में समस्या केवल एक सरकार बनाने या स्वतंत्रता देने की नहीं है, बल्कि एक “स्वतंत्र सरकार” बनाने की है। एक स्वतंत्र सरकार के लिए “स्वतंत्रता और नियंत्रण के दो परस्पर विरोधी तत्वों का समरूप मिश्रण” आवश्यक है, जिसके लिए गहरी सोच और चिंतन की आवश्यकता होती है, न कि केवल क्रांतिकारी आवेग की।

4. अनुशंसित कार्य योजना

उपरोक्त तर्कों के आधार पर, दलित वर्ग के लिए निम्नलिखित कार्य योजना की सिफारिश की जाती है:

1. नागरिक अवज्ञा आंदोलन का समर्थन न करें: यह आंदोलन दलितों के रणनीतिक और सामाजिक हितों के लिए प्रतिकूल है।

2. गोल मेज सभा के अवसर का लाभ उठाएं: शांतिपूर्ण वार्तालाप के इस मंच का उपयोग अपने अधिकारों और हितों को आगे बढ़ाने के लिए करना चाहिए।

3. पर्याप्त प्रतिनिधित्व की मांग करें: इस बात पर दबाव डाला जाना चाहिए कि दलित वर्ग को सरकार और निर्णय लेने की प्रक्रियाओं में पर्याप्त प्रतिनिधित्व मिले।

4. योग्य और विश्वसनीय प्रतिनिधियों का चयन सुनिश्चित करें: यह सुनिश्चित करना महत्वपूर्ण है कि दलितों का प्रतिनिधित्व केवल ऐसे योग्य और ईमानदार व्यक्ति करें जिन्हें समुदाय का पूर्ण विश्वास प्राप्त हो।

Eng. Hardip Singh Chumber

फिट बाइकर क्लब ने राइट फार युनिटी थीम पर की साइकलिंग : सचदेवा

होशियारपुर (तरसेम दीवाना) - फिट बाइकर क्लब की तरफ से राइट फार युनिटी थीम के तहत 100 किलोमीटर का साइकलिंग इवेंट प्रधान परमजीत सिंह सचदेवा की अगुवाई में किया गया जिसके तहत समाज को एकजुट रहने की अपील की गई। सुबह 5 बजे क्लब मेंबरों की तरफ से

बूलावाड़ी स्थित सचदेवा स्टाकस के मुख्य दफ्तर से साइकलिंग शुरू की गई जिसमें क्लब के 50 से ज्यादा मेंबरों ने हिस्सा लिया, इस दौरान क्लब मेंबर होशियारपुर से जालंधर,

फगवाड़ा होते हुए वापिस होशियारपुर में सचदेवा स्टाकस के दफ्तर में पहुंचे। क्लब प्रधान परमजीत सिंह सचदेवा ने कहा कि फिट बाइकर क्लब की तरफ से समय-समय पर इस

तरह के इवेंट किए जाते हैं जिससे समाज को सेहतमंद रहने का संदेश देने के साथ-साथ आपसी सहयोग की भी अपील की जाती है। उन्होंने कहा कि साइकलिंग हर एक व्यक्ति को अपने जीवन का हिस्सा बनानी चाहिए क्योंकि आज की दौड़ भरी जिंदगी में बिमारियों का हमला तेज होता है जिनसे बचने के लिए सभी का सेहतमंद होना बहुत जरूरी है।

कानपुर में बस अग्निकांड : मौत के मंह से निकलने के बाद घर की ओर लौटे भयभीत यात्री

सुनील बाजपेई कानपुर। गत दिवस यहां हाईवे पर चलती बस में लगी भीषण आग के फल स्वरूप बड़ी मुश्किल से मौत के मुंह से निकल पाए यात्री अब अपने घर की ओर रवाना हो चुके हैं। इस बीच पुलिस ने सहायता करते हुए उन्हें उनके गंतव्य पर पहुंचने में सहायता भी की।

अवगतकरदे चले कि यहां कल शुक्रवार को नौबस्ता-रामादेवी नेशनल हाईवे पर एक चलती बस में अचानक आग लग गई थी, जिसके कुछ ही देर में आग बस में बुरी तरह से फैल गई थी, जिससे बस में सवार यात्रियों को बाहर निकलने में काफी कड़ी मशक्कत का सामना करना पड़ा था। कुछ यात्रियों ने खिड़कियों से कूदकर अपनी जान बचाई थी। चलती बस में भीषण आग की यह सूचना मिलते ही मौके पर पहुंची पुलिस ने बस

में फंसे बाकी लोगों को सुरक्षित निकलने में सफलता प्राप्त की थी। यद्यपि फायर ब्रिगेड के पहुंचने के पहले ही बस पूरी तरह से जलकर खाक हो चुकी थी। यह घटना तब हुई जब शुक्रवार की सुबह 10:30 बजे के आसपास करीब 35 यात्रियों से भरी एक बस दिल्ली से बनारस की ओर जा रही थी। इस दौरान रामादेवी चौराहे के पास अचानक बस में आग लग गई, फिर कुछ ही देर में आग ने पूरी बस को अपनी चपेट

में ले लिया था। बस में रखा सामान धू-धूकर के जलने लगी थी।

फिलहाल काफी यात्री घटना के बाद ही प्राइवेट वाहनों से अपने गंतव्य को चले गए थे और जो बचे थे वह भी आज पुलिस के सहयोग से अपने घरों की ओर रवाना हो गए। इनमें से लगभग सभी यात्रियों के हाथ खाली रहे क्योंकि उनका सारा सामान इस बस में जलकर राख हो गया।

ED की शिकायत पर दिल्ली पुलिस ने नेशनल हेराल्ड मामले में सोनिया व राहुल गांधी के खिलाफ दर्ज की FIR

दिल्ली पुलिस की आर्थिक अपराध शाखा (EOW) ने नेशनल हेराल्ड मामले में कांग्रेस की शीर्ष

नेताओं सोनिया गांधी और राहुल गांधी समेत कई अन्य आरोपियों के खिलाफ एफआईआर दर्ज की है। यह कार्रवाई प्रवर्तन निदेशालय (ED) की शिकायत पर की गई है, जो इस हाई-प्रोफाइल मनी लॉन्ड्रिंग केस की जांच

कर रहा है। FIR में आरोप है कि कांग्रेस नेतृत्व ने निजी फायदे के लिए अपने पद का दुरुपयोग किया।

सूत्रों के अनुसार EOW ने 3 अक्टूबर को दायर की गई इस FIR में कुल नौ व्यक्तियों और संस्थाओं को

नामजद किया है, जिनमें कांग्रेस नेता सुमन दुबे, सैम पित्रोदा, यंग इंडियन (YI), डोटैक्स मर्चेंडाइज लिमिटेड, इसके प्रमोटर सुनील भंडारी और एसोसिएटेड जर्नल्स लिमिटेड (AJL) शामिल हैं। FIR में IPC की धारा

120B (आपराधिक साजिश), 403, 406 और 420 के तहत आरोप लगाए गए हैं।

इन संस्थाओं और व्यक्तियों के नाम ईडी द्वारा दिल्ली कोर्ट में दायर चार्जशीट में भी शामिल हैं। मामले की अगली सुनवाई

16 दिसंबर को निर्धारित है। ईडी ने PMLA की धारा 66(2) के तहत उपलब्ध शक्तियों का उपयोग करते हुए पुलिस से प्राथमिकी दर्ज करने की सिफारिश की थी, ताकि मनी लॉन्ड्रिंग की जांच को आगे बढ़ाया जा सके।

ED की चार्जशीट में

आरोप लगाया गया है कि कांग्रेस के शीर्ष नेताओं ने एक “आपराधिक साजिश” के तहत AJL की 2,000 करोड़ रुपये की संपत्तियों को यंग इंडियन कंपनी के माध्यम से महज 50 लाख रुपये में हासिल कर लिया। सोनिया गांधी और राहुल

गांधी YI में 38-38 प्रतिशत हिस्सेदारी रखते हैं। एजेंसी का दावा है कि यह अधिग्रहण जानबूझकर कम कीमत पर दिखाया गया और सार्वजनिक धन का दुरुपयोग कर निजी लाभ उठाया गया।

Who Really Drafted the Constitution of India—Dr. B.R. Ambedkar or Sir B.N. Rau?

A Historical Clarification

Written by Col. Prithvi Raj Kumar
Email : prkumar49@gmail.com

India, that is, Bharat became an independent Republic under the Constitution that came into force on 26 January 1950. Drafted by a seven-member Drafting Committee headed by Dr. B. R. Ambedkar, one of the most educated and erudite scholars (M.A. economics with history, and politics, sociology, anthropology, philosophy, and elementary French and German as ancillary subjects, PhD. (Economics) from Columbia University New York, M.Sc. (Economics) and D.Sc. (Economics) from London School of Economics and Bar-at-Law, London), and approved by the Constituent Assembly of nearly three hundred members, is the largest Constitution in the world. Notwithstanding the seven-member Drafting Committee, the monumental document is known to have been drafted almost single handed by Dr. Ambedkar, who is revered as ‘Father of the Constitution’. He was decorated posthumously with country’s highest Civil award ‘Bharat Ratna’ in 1990.

A controversy has recently emerged regarding Dr. B.R. Ambedkar’s role in drafting the Constitution, with some claiming that both the initial and final drafts were prepared by Sir B.N. Rau, thereby rendering Dr. Ambedkar’s contribution marginal and but his recognition disproportionate. Such assertions, however, stand in stark contrast to the well-established historical facts that Bharat Ratna Dr. B.R. Ambedkar was not only the Chairman of the Drafting Committee but the principal architect of the Indian Constitution. Ironically, while Dr. Ambedkar’s contribution is widely celebrated, the role of Sir B.N. Rau though significant, remains relatively unfamiliar to most Indians. Considering the misconceptions being circulated, it is imperative to revisit the historical record, clearly delineate the respective roles and responsibilities of Dr. Ambedkar and Sir B.N. Rau, and to lay the controversy to rest with facts rather than conjecture.

Sir B.N. Rau was born into a well-educated and affluent Saraswat Brahmin family in Mangalore (Karnataka). A graduate of the Universities of Madras and Cambridge, he joined the Indian Civil Service in 1909 and went on to serve with distinction in Bengal, holding several

key executive and judicial positions, including Judge of the Calcutta High Court. His tenure in the Reforms Office of the Government of British India brought him into close contact with major constitutional developments, to which he contributed significantly. Diligent and methodical, Rau earned a reputation as an efficient administrator, a jurist of standing, and a respected constitutional expert. In recognition of his services, he was awarded the title of Companion of the Order of the Indian Empire (CIE) and later knighted. After retiring from the ICS in 1944, he briefly served as Prime Minister of Jammu and Kashmir, subsequently returning to government service to assist in constitutional reforms and later serving as Secretary for Constitutional Reforms in the office of the Governor-General.

When the Constituent Assembly was established in 1946, Sir B.N. Rau was appointed its Constitutional Adviser. In this role, he headed the Assembly Secretariat and provided vital research support, technical guidance, and informed advice to the various committees of the Assembly. Under his supervision, the Secretariat prepared a ‘rough draft’ of the Constitution, comprising 243 Articles and 13 Schedules, based on the reports of more than a dozen committees. This preliminary draft was submitted to the Drafting Committee for detailed scrutiny, revision, and preparing the final draft constitution. Sir B.N. Rau was not a member of the Constituent Assembly.

After the completion of the Constitution, Rau went on to serve as India’s Representative to the United Nations from 1950 to 1952, and subsequently as a Judge of the International Court of Justice at The Hague, a position he held until his death in 1953.

The making of the Constitution of India has a long and complex history, and an understanding of this evolution is essential to appreciate

the constitutional developments that culminated in the work of Dr. B.R. Ambedkar. The

British Regulating Act of 1773 marked the first major milestone in India’s constitutional journey followed by a series of Acts, Charters, and reforms that gradually shaped the country’s constitutional landscape. The seeds of representative institutions were planted with the Indian Councils Act of 1861, and these began to take firmer shape through subsequent measures, particularly the Indian Councils Act of 1909. A decisive breakthrough came with the Montagu Declaration of 1917, famously described as the Magna Carta of India, which formally committed the British Government to the progressive realization of responsible self-government. This declaration set in motion a chain of constitutional reforms that eventually paved the way for full-scale constitution-making under Indian leadership.

Dr. Ambedkar’s involvement in India’s constitutional evolution began as early as 1919, when he appeared before the Southborough Franchise Committee. He submitted a detailed memorandum outlining his views on constitutional reforms and strongly advocated communal representation for the Depressed Classes, on par with the protections proposed for other minorities in the Montagu-Chelmsford Report.¹ The Government of India Act of 1919 marked the next major milestone and provided for a decennial review of India’s progress toward responsible self-government.

The Simon Commission, appointed in 1928 to conduct this review, became another significant stage in constitution-making. Although the Congress boycotted the Commission, the Government directed Provincial Legislatures to form committees to propose recommendations for India’s future Constitution. As a member of the Bombay Legislative Council, Dr. Ambedkar was included in the Bom-

bay Provincial Committee. Disagreeing with his colleagues, he submitted a separate, comprehensive report - larger in volume and deeper in argument than the Committee’s official report. Advocating a strong and united India grounded in a shared national identity, he wrote: “...The most vital need of the day is to create among the people the sense of common nationality that they are Indians first and Indians last.” His views were incorporated into the Simon Commission’s Report, marking his significant early contribution to constitutional thought.²

Three Round Table Conferences (1930–1932) marked a decisive phase in India’s constitutional evolution and highlighted Dr. Ambedkar’s pivotal role. Convened in London to chart India’s constitutional future, Ambedkar participated in all three sessions and served on all nine Expert Sub-Committees formed to examine constitutional issues in detail. At the First Round Table Conference - boycotted by the Congress - he delivered a powerful maiden speech on 20 November 1930, demanding democratic self-government for India and Separate Electorates for the Depressed Classes on the lines granted to the Muslims, Sikhs, Europeans, and the Christians. He submitted a memorandum to the Minorities Committee outlining political safeguards necessary for their protection in a future self-governing India. His clarity of thought, command of constitutional principles, and unwavering commitment to the welfare of the masses made a deep impression on British statesmen and the international press, earning him global recognition. His participation ensured that the concerns of the Depressed Classes entered international discourse, revealing that their condition in India was, in many respects, even worse than that of African Americans in the United States.³

The Congress Party joined the Second Round Table Conference in 1931 under Mahatma Gandhi’s leadership. Gandhi vehemently opposed Dr. Ambedkar’s demand for Separate Electorates for the Depressed Classes, arguing that it would fracture Hindu society. He even approached the Muslim representatives with a copy of the Holy Quran, urging them to reject Ambedkar’s proposal, but his

plea was declined.⁴

British Prime Minister Ramsay MacDonald then required delegates to submit a written undertaking accepting the British Government’s final decision on communal issue. Dr. Ambedkar refused, having already stated his position clearly in a separate memorandum to the Minorities Committee. The British Government issued the Communal Award, granting Separate Electorates to the Depressed Classes. Gandhi repudiated the Award despite his written

undertaking, and undertook his historic fast unto death, ultimately coercing Dr. Ambedkar into the Poona Pact, that had long-term adverse consequences for the Depressed Classes.

The Third Round Table Conference (1932) compiled the reports of all nine Sub-Committees, leading to a White Paper in 1933 and the formation of a Joint Parliamentary Committee of 56 members, including Dr. Ambedkar. His examination of 52 witnesses and his incisive interventions substantially shaped the Committee’s conclusions that culminated in the Government of India Act of 1935, which functioned as India’s de facto Constitution until 26 January 1950. Dr. Ambedkar made notable contributions at every stage of this process.

The next important development was the Cripps Mission which arrived in India in March 1942 to negotiate the framework for a future Constitution and self-government. Dr. Ambedkar submitted a proposal urging the British Government to guarantee Dominion Status for India within three years of the end of World War II. However, the Cripps proposals were rejected by the Congress, the Muslim League, and Dr. Ambedkar himself considering the scheme inadequate. Dr. Ambedkar viewed it as a serious betrayal of the Depressed Classes because it bound them to Hindu majoritarian control and threatened to push them back into the darkness of their ancient past.⁵

As Labor Member (Minister) of the Viceroy’s Executive Council (1942–46), Dr. Ambedkar translated his constitutional philosophy into concrete action. He championed the rights and welfare of women, labor, and the Depressed Classes, initiating several legislative and policy measures for their social and economic uplift. As the minister in charge of Labor, Irrigation, Power, and CPWD, he laid the foundation for India’s future industrial and agricultural development by launching major irri-

gation, water-supply, navigation, and power projects - such as the Damodar Valley, Sone, Mahanadi, Hirakud, and Bhakra multipurpose projects, and by initiating the power-grid system.⁶

Following the Cripps Mission, Lord Wavell sought a political settlement, stressing that India’s complete freedom required a constitution acceptable to all major political groups. Dr. Ambedkar proposed a parliamentary system in which both majority and minority communities

was unable to secure a seat, as the Congress opposed tooth and nail his entry into the Assembly. His close associate Jogendra Nath Mandal, elected from Jessore - Khulna (Bengal), vacated his general seat for Dr. Ambedkar, who won the by-election with support from Mandal, the Namasudras, the Muslim League, and several Scheduled Caste Congress members. The Constituent Assembly was ultimately constituted with 296 members, of whom the Congress held 208 seats.

Flag Sub-Committees. On 15 March 1947, he submitted to the Fundamental Rights Committee a memorandum in the shape of constitutional articles, later published as ‘States and Minorities’ which effectively formed a draft Constitution titled ‘Constitution of the United States of India’ that outlined his social, economic, and constitutional vision. He argued for State-planned economic development to ensure productivity and equitable distribution, proposed agriculture as a state industry run through collective farms without caste distinctions, thereby eliminating landlords and landless labor, and held that true democracy based on ‘one man, one value’ required restructuring economic life so every individual could live with dignity beyond mere material needs.¹⁰

Influenced by Ambedkar’s efforts and larger social pressures, the Constituent Assembly on 29 April 1947 declared untouchability abolished and any disability arising from it an offence. As a member of the Flag Committee, he also shaped the design of the National Flag, notably contributing the adoption of the Ashoka Chakra in place of the Gandhian charkha, and Ashokan Lion Capital as National Emblem.¹¹

After the partition of Bengal in 1947, Ambedkar’s Jessore - Khulna constituency became part of East Bengal (Pakistan), forcing him to resign from the Constituent Assembly. Recognizing his indispensable role in the constitution-making, Dr. Rajendra Prasad and Sardar Patel urgently sought his re-election, praising his invaluable work. The Congress, which had earlier opposed his entry, elected him from Bombay Presidency, and he returned to the Assembly to thunderous applause - marking his growing national stature.¹²

The British Parliament passed the Indian Independence Act on 15 July 1947, making India independent on 15 August and Pakistan on 14 August. The Constituent Assembly, now with 299 members, became a sovereign body for a truncated India. Ambedkar entered the first Cabinet of independent India as Law Minister.

On 29 August 1947, the seven-member Drafting Committee comprising Dr. B.R. Ambedkar, Sir Alladi Krishnaswami Ayyar, N. Gopalaswami Ayyangar, K.M. Munshi, Syed Muhammad Sa’adulla, Sir B.L. Mitter, and D.P. Khaitan (later replaced by T.T. Krishnamachari) was appointed to scrutinize rough draft and prepare a constitution. Of free India. Ambedkar was unanimously

would be represented in the executive at the Centre and in the provinces in constitutionally determined proportions. He suggested that the Prime Minister and general-community ministers be elected by the entire legislature, while minority ministers be elected by representatives of their own communities, and insisted that the Scheduled Castes be acknowledged as a distinct national group retaining Separate Electorates. The Wavell Plan (1945), however, failed for various political reasons. Dr. Ambedkar presented an alternative blueprint for resolving the constitutional stalemate and addressing the communal problem through his publication “Communal Deadlock and a Way to Solve It.”⁷

On 15 March 1946, British Prime Minister Clement Attlee formally recognized India’s right to full independence, and soon after, the Cabinet Mission arrived to address the constitutional issue. On 5 April 1946, Dr. Ambedkar submitted a detailed memorandum outlining his views on the future Constitution and articulated them in meetings and correspondence with Mission members and other leaders. The Cabinet Mission ultimately proposed the formation of a Constituent Assembly, whose members would be indirectly elected by the newly constituted Provincial Legislative Assemblies.⁸

In the Provincial Assembly elections of August 1946, Dr. Ambedkar

The Constituent Assembly of India first met on 9 December 1946, but the Muslim League and the Indian States stayed away. On 13 December, Prime Minister Nehru introduced the Objectives Resolution. Three days later, Congress member M.R. Jayakar moved an amendment seeking its postponement to allow the Muslim League and the Indian States to join the foundational work of constitution-making. His proposal created tension in the House, and he was heckled as an obstructionist.

Amid this tense atmosphere, Dr. Rajendra Prasad unexpectedly invited Dr. B.R. Ambedkar - despite his differences with the Congress and its leaders to speak on the amendment on 17 December. Though the Congress members were prepared to oppose and pin him down, Ambedkar supported the amendment, arguing that true statesmanship required concessions to ensure national unity. He urged the majority to rise above party prestige, declaring that when deciding a nation’s destiny, personal or party dignity must mean nothing. His powerful and reasoned appeal won over even his critics, and the House accepted it with applause, leading to the deferment of Nehru’s Resolution to the next session.⁹

The Constituent Assembly constituted several committees, and Dr. Ambedkar served on key bodies including the Advisory, Fundamental Rights, Minorities, Constitution, and

elected Chairman.

The Drafting Committee began its work on 30 August 1947, and across 141 meetings until 13 February 1948, revised the rough draft into a new constitutional document under Ambedkar’s direct leadership, who worked day

and night despite his poor health. The fresh draft containing 315 Articles and 8 Schedules was submitted on 21 February 1948 and circulated for public comment. Incorporating suggestions, Ambedkar presented the updated version to the Assembly on 4 November 1948.

Introducing the Draft in his landmark speech, Ambedkar explained that the Committee’s task was to frame the Constitution based on the Assembly’s decisions and, where necessary, the Government of India Act, 1935. He lucidly outlined its philosophy and features, rejecting criticisms arising from misunderstanding, stating: “No Constitution is perfect... It is workable, flexible, and strong enough to hold the country together... If things go wrong, the reason will not be that we had a bad Constitution. What we will have to say is that man was vile.”¹³

T.T. Krishnamachari, a member of the Drafting Committee publicly acknowledged in the Assembly: “... The House is perhaps aware that out of the seven members nominated by you, one had resigned from the House and was replaced. One died and was not replaced. One was away in America and his place was not filled up and another person was engaged in State Affairs and there was a void to that extent. One or two people were far away from Delhi and perhaps reasons of health did not permit them to attend. So, it happened ultimately that the burden of drafting this Constitution fell on Dr. Ambedkar... We are grateful to him for having achieved this task in a manner which is undoubtedly commendable...” Later attempts to diminish Ambedkar’s role were firmly refuted by him in a 1951 Bombay speech, and 1954 Rangoon speech asserting that whole burden of drafting the constitution rested on him and the Committee’s Secretary, and he was architect of the constitution. In the citation accompanying his Doctor of Laws (LL.D.) degree from Columbia University, he was formally recognized as a framer of the Indian

The Draft was widely acclaimed in the Assembly, with members across the spectrum praising Ambedkar’s lucid and masterly exposition. Though a few criticized some aspects of the text, the overwhelming appre-

ciation testified to his monumental contribution.

The second reading, clause-by-clause consideration, ran from 15 November 1948 to 17 October 1949. Of 7,635 amendments proposed, 2,473 were moved. Dr. Ambedkar answered hundreds of questions, clarifying legal complexities and the rationale of each provision. His authority was such that the Vice Presi-

The Indelible Imprint: The Principal Architect of the Constitution

Historical evidence leaves no doubt. While Sir B.N. Rau's advisory role was significant, it was Dr. B.R. Ambedkar who bore the primary responsibility for giving the Constitution its final form. For nearly three years, he meticulously shaped each provision, guided the Draft through thousands of amendments, and adjudicated every debate. Throughout the Assembly's rigorous proceedings, his reasoning and constitutional judgment were accepted as final. Every Article bears the indelible imprint of his intellect, humanism, and unwavering commitment to democratic principles, immortalizing his place in history as the Father of the Constitution.

PEOPLE OF INDIA, having solemnly resolved to constitute India into a SOVEREIGN SOCIALIST SECULAR DEMOCRATIC REPUBLIC and to secure to all its citizens:

JUSTICE, social, economic and political;

LIBERTY of thought, expression, belief, faith and worship;

EQUALITY of status and opportunity before the law;

FRATERNITY assuring the dignity of the individual and the integrity of the Nation.

IN OUR CONSTITUTION this twenty-sixth day of November 1949, WE HEREBY ADOPT, ENACT AND GIVE EFFECT TO THESE PRINCIPLES.

dent ruled on 15 November 1948 that no further discussion would follow his reply. Ultimately, only the amendments he accepted were adopted.¹⁵

The third reading was dominated by outpouring tributes to Dr. Ambedkar’s monumental achievement. Speaker after speaker acknowledged his unparalleled leadership and contribution in drafting the Constitution. Pandit Thakur Das praised his legal acumen and tireless industry; Shyamanandan Sahay hailed him as the ‘great architect of our great Constitution’; and R.V. Dhulekar said even ‘Herculean’ was inadequate to describe his work. Numerous such tributes are on record.¹⁶

Presenting the final Draft on 25 November 1949, Dr. Ambedkar delivered a historic speech outlining the Constitution’s philosophy and vision.¹⁷ Reflecting on the Assembly’s labor, he noted that in nearly three years it held 11 sessions over 165 days, while the Drafting Committee worked 141 days to produce a document that grew from 315 Articles and 8 Schedules to 395 Articles and 8 Schedules.

Responding to critics, he emphasized the essential role of those who would work the Constitution: “... However good a constitution may be, it is sure to turn out bad if those who are called to work it happen to be a bad lot. However bad a constitution may be, it may turn out to be good if those who are called to work it happen to be a good lot.”

Expressing deep anxiety about the nation’s future, he warned: “...In ad-

dition to our old enemies in the form of castes and creeds, we are going to have many political parties with diverse and opposing creeds... If the parties place creed above country, our independence will be put in jeopardy a second time and may be lost forever... We must be determined to defend our independence with the last drop of our blood.”

Warning against threats to democ-

racy, Dr. Ambedkar cautioned that a political landslide could lead to dictatorship and urged adherence to constitutional methods. He stressed that while Bhakti may be valid in religion, hero-worship in politics is a path to degradation and dictatorship.

Emphasizing that social democracy rooted in liberty, equality, and fraternity is essential, Dr. Ambedkar warned that on 26 January 1950 India would enter ‘a life of contradictions,’ with political equality but deep social and economic inequality. Unless resolved, he cautioned, the oppressed might blow-up political democracy. True nationhood, he argued, is impossible amid thousands of castes that foster division, and only fraternity can bind Indians as ‘one people one nation’ - for without it, liberty and equality remain mere ‘coats of paint.’

He underscored the long exclusion of the masses, observing that political power had been monopolized by a few while the downtrodden now were eager to govern themselves. This aspiration, he warned, must not be allowed to turn into class conflict, and their inclusion was essential to preserving democracy and the country. He concluded with a call for vigilance and the resolve to confront and remove national evils as the only true service to the country.

The draft of Dr. Ambedkar was approved and adopted as Constitution of free India on 26 November 1949 with prolonged cheers. Dr. Rajendra Prasad, President of the Assembly closed the proceedings with glowing tribute to Dr. Ambedkar, saying:

“...Watching the proceedings from day to day, I have realized as nobody else could have, with what rare zeal and devotion the Drafting Committee and especially its Chairman, Dr. Ambedkar, despite his indifferent health, have worked. (cheers). We could never make a decision which was or could be ever so right as when we put him on the Drafting Committee and made him its chairman. He has not only justified his selection but has added luster to the work which he has done...”

Historical evidence leaves no doubt that it was Dr. B.R. Ambedkar - not Sir B.N. Rau, who bore the primary responsibility for giving the Constitution its final and enduring form. As Chairman of the Drafting Committee, he meticulously shaped each provision, guided the Draft through the Assembly with unmatched mastery, addressed complex legal and political questions, and adjudicated thousands of amendments. For nearly three years, even at the cost of his failing health, he refined and stabilized the supreme law of the land. Throughout the Assembly’s rigorous clause-by-clause debates, it was his voice, his reasoning, interpretations, and constitutional judgment that were accepted as final. Every Article bears the indelible imprint of his intellect and humanism. It is this extraordinary contribution, his leadership, intellectual authority, and unwavering commitment to democratic and egalitarian principles that shaped the Constitution as we know it, earning him the unequivocal respect of the entire Assembly and immortalizing his place in history and in the hearts of the people as Father of the Constitution.

Source :1. BAWS, Vol.1, 1979, pp. 247-278; 2. BAWS, Vol. 17/1, 2003, pp.63-71; 3. BAWS, Vol. 9, 1990, pp.41-52 and Vol. 17/1, 2003, pp. 75-92’ 4. BAWS, Vol.17/3, 2003, p. 74; 5. BAWS, Vol.9, 1991, pp. 336-342 and Keer, 2016, p. 341; 6. BAWS, Vol. 10; 7. BAWS, Vol.1, 1989, pp.357-379;8; BAWS, Vol.17/2,2003, pp.171-186 and 187-286; 9. BAWS, Vol.13, 1994pp.7-14; 10. BAWS, Vol. 1, 1989, pp. 381-449; 11. Dr. M.L.Sahare and Dr. Nalini Anil, 2016,p.514; 12. BAWS, Vol. 13,1994, pp.25,26, and Dr. M.L. Sahare and Dr. Nalini Anil, 2016, p.394, 395; 13. BAWS, Vol.13, 1994, pp. 49-70; 14. BAWS, Vol.13,1994, p. 72 , Vol. 17/3, 2003, pp 412, .453,454,468 and Dr.Sahare and Dr. Nalini Anil, p.514; 15. BAWS, Vol. 13, P. 327; 16. BAWS, Vol.13, 1994, pp.1163-1194; 17. BAWS, Vol.13, 1994, pp. 1206-1218;